

## Maldos Diena Praėjo Didžiausiam Susikauptimė Maldoje

Sekmadienį, rugpiūčio 19 d., Prez. Truman atsišaukus ir proklamavus Maldos Dieną, visose bažnyčiose įvyko padėka Dievui už pergalę ir prašymas Jo vadovauti valstybių vadus į teisingą taiką pasauliui.

## J. V. Karo Agentūrų Stovis

Washington, D. C. — Štai kaip dabar yra ir kaip ilgai gyvuos įvairios Jung. Valstybių karo agentūros:

Office of Civilian Defense — jau panaikinta.  
Office of Censorship — jau nebeturi darbo.

Petroleum Administration for War — užsidarys pasibaigus metams.

Office of War Information — dar turi šešius mėnesius, bet gal užsidarys anksčiau.

Office of Economic Stabilization — greitai laiku siekia įsijungti į Office of War Mobilization and Reconversion. Pastaroji, kuri buvo įkurta Kongreso nutarimu, tęs savo darbą iki birželio 30 d., 1947.

War Labor Board — dar tęs savo darbą mažiausia porą mėnesių; jos veikimą perims Darbo Departamentas.

War Production Board — prezidento Truman patarimu atlikti svarbiausią pakeitimų rolę, gali būti dar pasiliks keliems mėnesiams.

Office of Price Administration — legislatūros patarimu tęs darbą iki birželio 30, 1946 m. Svarbiausias tos agentūros darbas nustatyti ir palaikyti kainų liniją tol, kol užsiliks kaikiurių produktų racionavimas.

Office of Defense Transportation — jau dabar apkarpyta; ji turės užsidaryti taip greit, kaip tik bus atsauktas važinėjimo draudimas.

War Manpower Commission — Jos darbų - suradimo veikla taip greit užsibaigs, kaip tik tą darbą paims Darbo Departamentas arba Gerovės Departamentas.

War Shipping Administration — Gali būti įsteigta neužilgo perims Jūros Komisija.

Foreign Economic Administration — Gali būti jos darbas paims Valstybės ir Komercijos Departamentas.

Office of Scientific Research and Development — Direktorius sako, kad ji tuojau bus likviduota.

Smaller War Plants Corporation — Kongresas tikisi greitai laiku pavesti Komercijos Departamentui.

Fair Employment Practices Committee — Legislatūra palaikys ją iki birželio mėn. sumažintu biudžetu.

Office of Alien Property Custodian — Gali būti užsiliks ilgam laikui tvarkymui paimtų nuosavybių, patentų, etc.

## Darbiečių Laimėjimas Anglijoje Tarpautinių Pasėmių Šviesoje

New York (LAIC) — Žinomas publicistas ir tarpautinių santykių žinovas, Prof. Felix Morely paskutiniame "Human Events" leidinyje, analizuodamas rinkimų išdavas Anglijoje, tarp kitko išsireiškia: "Nepaisant, kad britų darbiečiai komunistams nesimpatizuoja, ir nepaisant, kad Anglijos komunistai surinko vos truputį su viršum 100,000 balsų (prieš su viršum 12,000,000 už saikiuosius darbiečių kandidatus) politinis Anglijos posukis neabėjotinai, nors ir netiesioginiai, padės tolesniai komunistinei ekspansijai Europoje". Kitoje vietoje sako, "labai abejotina ar darbiečių valdžia tęs intervencijos politiką Graikijoje, bei rems Gen. Franko Ispanijoje, o Salazarą Portugalijoje, kaip kad iki šiol konservatoriai, nors ir atsargiai, bet visgi darė."

## Vis Mini "Ghillebert De Lannoy"

New York (LAIC) — Mrs. Helen L. Scanton iš Connecticut valstybės buvo užsisakiusi Klimo veikalą "Ghillebert de Lannoy in Medieval Lithuania".

Siomis dienomis ji užsiskaitė kitą egz. ir rašo: "Aš radau šį veikalą tiek idomu, kad užsakau antrą egz. kurį įteiksiu vienam Delano palikuoniui". "The Pamphleteer Monthly" (New York) birželio mėnesio laidoje irgi paminėjo šį veikalą savo "Current Title Record" skyriuje. Šis leidinys informuoja skaitančią visuomenę apie naujausius leidinius.

## Sušaudė Norvegijos Išdaviką

Londonas — Norvegijos informacijų biūras praneša, kad Norvegijos aukščiausias teismas nuteisė mirties bausme Reidar Haaland, kaip išdaviką. Reidar Haaland buvo sušaudytas.

## Ruošiama Ekskursija Traukiniu IŠ BOSTONO Į

Lietuvos Pranciškonų Šv. Antano Vienuolyną GREENE, MAINE

Ten įvyks Nekaltai Pradėtosios švenč. Panos Marijos Seserų Lietuvių Vienuolyno, St. Clare's Villa, Greene, Maine, PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS rugpiūčio 26 d. sekmadienį.

Geriausia proga praleisti atostogas ir pasigrožėti gražia lietuviška gamta MAINE VALSTYBĖJE.

Visi, kurie važiuoja į Maine rugpiūčio 25 d. šeštadienį, 11 val. A. M. (ryte) susirenka prie "Darbininko", 366 W. Broadway, So. Boston ar North Station'e.

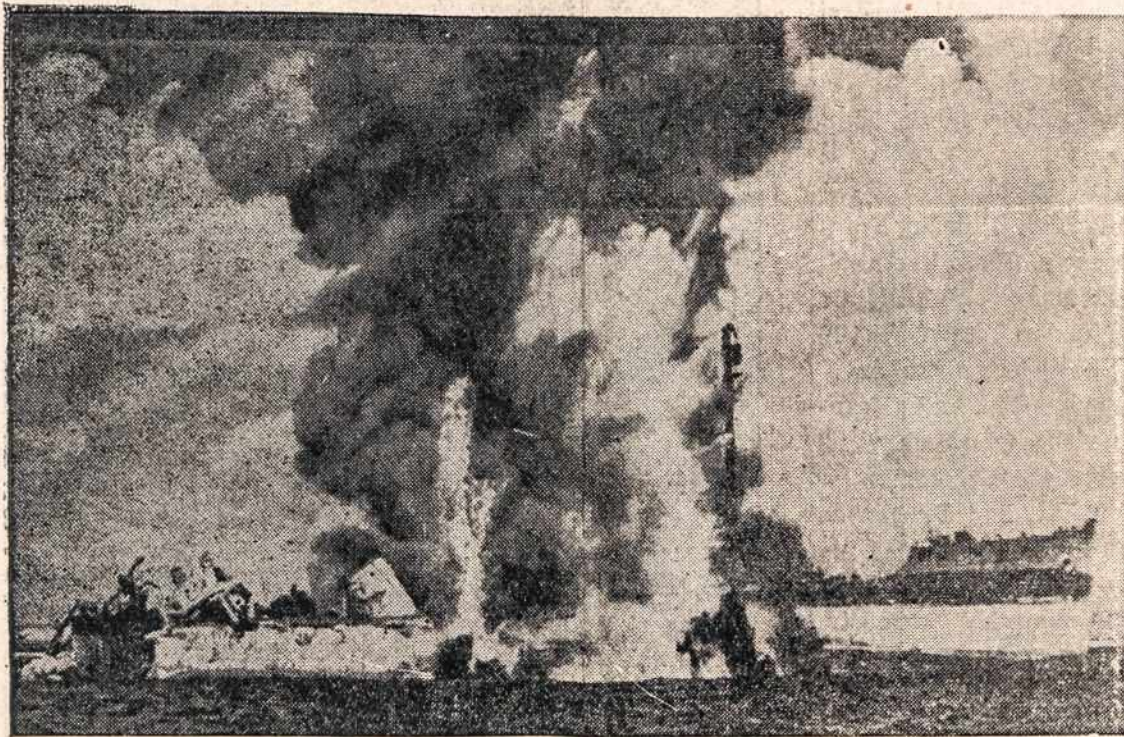
Traukinys iš North Station į Lewiston, Me. išeina 12 val.

Ekskursija grįš į Bostoną pirmadienį 1 P. M.

Kurie norės, galės grįšti anksčiau.

Nakvynė bus visiems paruošta.

RENGĖJAI,



Amerikiečių bomberiai Okinawa apylinkėse sumedžioję šį japonų laivą paleido didžiulias bombas iš kurio pakilo debesys dūmų. Aišku, kad šis japonų laivas buvo išmestas iš tarnybos.

## RAUDONIEJI IŠPĖJA CHIANG

Chungking, Kinija, rugp. 20 — Kinijos komunistų upės, Wuhu uosto. Sakomas, gen. Chu Teh pareiškė generaliui Chiang Kai-shek'ui, kad jis turi sulaukyti visus veiksmus tuojau, kad išvengtų "pavojaingai grėšiančio" civilio karo tarp komunistų ir valdžios jėgų Kinijoje.

Komunistų vadas sako, kad 260,000,000 kiniečių esą nepatenkinti Chiang Kai-shek režimu. Šis komunistų grąsinimas arba išpėjimas supuola su pranešimais iš užsienių, kad 20,000 iki 30,000 savanorių ir paini problema — Kinijos civilinis karas.

## JAPONAI PASIDAVĖ MANDŽIURIJOJ

Londonas, rugp. 20 — Rusijos žinios paduoda, kad Japonijos Kwantung armija Mandžiurijoje nebesipriešina raudonajai armijai. Trys rusų armijos per vieną dieną paėmė 98,000 japonų nelaisvėn.

Raudonosios armijos oro laivyno lakūnai nušaleido Harbine, Mugdene ir Changchune.

Kaip praneša, Potsdame Rusijos diktatorius Stalinas norėjo išsiderėti sau Mandžiuriją. Jis sakė, kad prez. Rooseveltas jam pažadėjęs. Tačiau prez. Truman pareiškė, kad jis per-

žiūrėjęs Teherano ir Jaltos konferencijų protokolus ir niekur neradęs tokio pažado prašyto. Stalinas pareiškė, kad tai buvo padaryta žodžiu. Prez. Truman pareiškė, kad jis netikis, jog toks pažadėjimas būtų buvęs.

Rusija okupavo Mandžiuriją. Dabar kyla klausimas ar ji sutiks, kad ir Mandžiurija būtų Alijantų kontrolėje? O gal jis norės vienas tą sritį kontroliuoti? Bet Alijantai vargiai sutiktų pavesti Rusijos kontrolei.

## Bažnyčios Padėtis Sovietų Okupuotoj Ukrainoj

New York (LAIC) — Ukrainiečių įstaigos praneša jų gautas žinias iš Sovietų okupuotos Ukrainos, kad bažnyčios esančios apdėtos mokesčiais ir jei kuri bendruomenė neįstengia reikalaujamos sumos įmokėti, bažnyčia uždaroama. Ukrainoje pasižymėjo Šv. Bazilijaus vienuolynas. Dabar to vienuolyno namai, noviciatai ir seminarijos jau uždarytos. Daugiau kaip 200 brolių, minėtos vienuolijos narių areštuoti arba ištremti.

Esą išžudyta 15 bazilijonų kunigų ir apie dvigubai tiek išvežta į Sibirą.

## Ir Bulgarijai Žadama Kaip Lietuvai

New York (LAIC) — Kai Sovietai įvedė savo įgulas į Lietuvą, jie išskilmingai pasižadėjo nesikišti į Lietuvos Vidaus reikalus. Kas iš tų pažadų išėjo — visi žinome.

Pasirodo, kad panašios taktikos pažadais migdyti tautos budrumą ir atsparumą, o faktinai, vesti sovietizacijos darbą Rusija laikosi ir kitur. Taip, pavyzdžiui įvyko ir su Bulgarija. Apie 80% Bulgarijos gyventojų yra ūkininkai. Jie buvo susiorganizavę į agrarų partiją, kuri buvo didžiausia Bulgarijos polit. partija. Okupuodama Bulgariją, Rusija kuoiškilmingiausiai pasižadėjo nesikišti į to krašto vidaus reikalus. Tačiau, po sovietų okupacijos, Bulgarijos veidas greitai pasikeitė: per keleta savaičių komunistų partija, savo užnugary jausdama Raud. Armiją, taip pasuko "Liaudies demokratiją", kad bulgaru valstiečiai liko visiškai išstumti iš viešojo valstybės gyvenimo. Jų vadas G. M. Dimitrovas turėjo net bėgti į Anglų - amerikiečių misijos būstinę.

## Amerikiečiai Surado Leit. Gen. Wainwright

Chungking, Kinija, rugp. 20 — Amerikiečiai, nusileidę parašutais giliai į Japonijos teritoriją Mandžiurijoje, surado Corregidor didvyrį, leit. gen. Jonathan M. Wainwright, 61 metų amžiaus, kuris ginčydamas Corregidor ir kitas salas Philippinuose su savo vadovaujamomis karo jėgomis, buvo patekęs į japonų nelaisvę. Taipgi surado ir išlaisvino šimtus kitų amerikiečių, būvusių japonų nelaisvėje.

## Du Japonijos Generolai Pasiduoda Luzon Saloj

Manila, rugp. 20 — Du Japonijos generolai, nutraukę kautynes Luzon saloj, pareiškė norą pasiduoti. Pasitarimai prasidėjo.

## Japonijos Atstovai Atvyko Į Manilą

### Gen. MacArthur Įteikė Japonų Pasidavimo Sąlygas

Manila, rugp. 20 — Sekmadienio rytą dviem lėktuvais atvyko Japonijos misija iš 16 asmenų priimti ir pasirašyti Japonijos pasidavimo sąlygas.

Japonijos misijai vadovauja gen. Torashiro Kawabe, imperijos generalio štabo vice viršininkas. Tuojau Japonijos misija buvo pašaukta į konferenciją. Amerikiečiai labai rimtai ir šaltai sutiko japonus. Konferencija įvyko leit. gen. Richard K. Sutherland, gen. MacArthur štabo viršininkui, vadovaujant. Pirmiausia buvo svarstomos šios problemos:

1. Nutraukimas pasipriešinimų visuose frontuose nuo Mandžiurijos iki Solomonų.
2. Nustatyti okupacijas galimybes ir lengvatas ir užtikrinti taikų pasidavimą.
3. Pasidavimo data ir vieta.
4. Apsvarstyti susidariusius nesusipratimus, jįmant tęsimą Sovietų ofensyvos Mandžiurijoje ir Korejoje ir taipgi amerikiečių okupaciją Shimyshu salos, Kuriles.

Gen. MacArthur nedalyvauja konferencijoj su japonais, bet jo ofisas yra tik per koridorių nuo konferencijos kambario. Gen. MacArthur atstovauja jo pagalbininkas gen. Sutherland, štabo narys.

Kaip jau buvo pranešta, Japonija nebus padalinta į zonas, kaip pavyzdžiui Vokietija, bet ją valdys Alijantų karo štabas, kurio viršininku yra gen. MacArthur.

## Masinis Lenku Deportavimas Iš Vilnijos

Londonas (LAIC) — Gautomis žiniomis iš Londono Sovietų administracija vykdo masinį lenkų deportavimą iš Vilnijos. Matoma, tai yra dalis sutarto plano dėl lenkų evakuavimo iš anapus Kurzono linijos. Vien per Balstogę, iki birželio galo praėjo 36 traukiniai su deportuotais.

Lenkai gabenami į naujus Lenkijos plotus. Su šia žinute turi būt rišamas LAIC anksčiaus paskelbtas pranešimas apie vyskupo Jalbrzykowski pasirodymą Balstogės stotyje.

## JUNG. VALSTYBĖS GAVO 43 BILIONUS MOKESNIAIS

Washington, D. C., rugp. 20 — Bureau of Internal Revenue praneša, kad per metus nuo birželio 30, 1944 iki birželio 30, 1945 surinko iš gyventojų įvairiais mokesniais \$43,800,387,575.

Vien tik už gėrimus gavo \$2,309,865,790, o prieš tai gavo tik \$1,618,775,155.

mijos kontrolėje. Dabartinė Lenkijos valdžia, kurią sudaro daugumoje komunistai arba jų pakeičiviai, yra labai paklusni Rusijai. Jeigu Lenkija nenuskaitys raudonųjų kontrolės, tai ji negalės turėti nei laisvų balsavimų, ir su laiku Lenkija gali susilaukti to paties likimo, kaip ir Lietuva, gal dar blogiau.

## Sovietai Labai Dosnūs — Padarė Dar Daugiau Nuolaidų Lenkijai

Londonas, rugp. 20 — Perreitos savaitės pabaigoje buvo žinių, kad sovietų Rusija ir Lenkijos dabartinė valdžia pasirašė sutartį, pagal kurią nustato Curzono liniją, kaipo Rusijos - Lenkijos sieną.

Sovietų Rusija pasirodė tokia "geraširdė", kad davė Lenkijai apie 30 kilometrų "teritorijos ir rytus nuo Curzono linijos iki vakarinės Bugo upės ir Solokų upės pietuose nuo Krylovo miesto."

Be to, Lenkija dar gauna Bieloviežo miško (Gardino srityj). Taipgi susitarta dėl atlyginimo Lenkijai už vokiečių okupacijos padarytus nuostolius. Visiems aišku, kodėl sovietų Rusija tokia dosni Lenkijai. Lenkija dar ir dabar tebėra Rusijos ar-

## Gandai Apie Amerikiečių Įsiveržimą Sukėlė Japonus

Japonijos Domei žinių agentūra anglų kalba pranešė, kad "gandai anglų Rusija ir Lenkijos dabartinė valdžia pasirašė sutartį, pagal kurią nustato Curzono liniją, kaipo Rusijos - Lenkijos sieną."

Japonijos imperatorius Hirohito atšaukė blackout'ą ir cenzūrą visoje Japonijoje.

## Mėsos Racionavimas Gal Bus Atšauktas Rugsėjo Mėnesy

Washington, D. C. — Agrikultūros sekretorius Anderson pareiškė, kad mėsos racionavimas gal būt bus atšauktas rugsėjo mėnesio pradžioje.

# IVAIRIOS ŽINIOS

## LIETUVIŠKAS MENO KOLEKTYVAS

Iš okupuotos Vokietijos, LAIC yra gavęs lietuviškojo meno kolektyvo žemiam talpinamą pranešimą. Kaip žinome, kolektyvas buvo įsikūręs Viliu. Karo bangų bloškiamas, šiandien kolektyvas atsidūrė pietinėje, Vokietijoje, kur prieglaudą rado ir desėtkai tūkstančių kitų iš tėvynės ištremtųjų lietuvių. Kaip LAIC buvo ankščiau pranešta, kolektyvas turėjo progos, net kelis jau kart, su dideliu pasisekimu pasirodyti prieš amerikonišką karišką auditoriją.

### Neatsilikdami Nuo Kovos Už Lietuvos Laisvę

Mūsų menininkai, kurie turėjo palikti savo Tėvyne, yra įsijungę į Lietuvių Tautinį liaudies dainų, Tautinių šokių, Kanklių bei Skudučių Muzikinį Ansamblių. Ansamblis, susikūręs Lietuvos Sostinėje Vilniuje, kelė po visą kraštą tautinę ir meninę dvasią. Dabar jį įsijungė solistai, rašytojai, dramos artistai, bei muzikai. Atsidūrus Vokietijoje, šio kolektyvo gyveimo sąlygos buvo labai sunkios. Vokiečiai vertė visus lietuvius, be jokios išimties, dirbti sunkų darbą fabrikuose ir

jiems įvairiai tarnauti. Kai kuriems tekdavo dirbti iki 14 valandų per parą gaudant pusiau bado davinį.

Nors sunkiose pragyvenimo sąlygose, mūsų menininkai neatsisakė nuo savo tiesioginio pašaukimo ir dėjo pastangas išsilaikyti viename kolektyve, kad susidarius galimybei, galėtų kelti Lietuvos muziką ir dainos meną ir per ją garsinti Lietuvos vardą.

Šis kolektyvas esant reikalui, skirstosi į kelias grupes. Tautinis ansamblis, į kurį įeina choras (vyrų, moterų, mišrus), kanklės, skudučiai ir tautiniai šokiai. Ansamblis galėtų būti panaudotas ir didžiausiose kolonijose, o iš solistų, rašytojų, dramos aktorių ir pranešėjų galėtų sudarytos grupės, į kurias įeity du solistai (vyras ir moteris), du rašytojai, vienas dramos aktorius, vienas pranešėjas, vienas akomponiatorius ir du baletu artistai (vyras ir moteris). Kolektyvas susideda iš 120 žmonių.

Lietuvių Meninio Kolektyvo Vardu.

### Korespondentai Gotlando Saloje

New York (LAIC) — Pusiaukelėje tarp Lietuvos ir Stockholmo esančią salą Gotland aplankė grupė sveitimų korespondentų. Nuo šio karo pradžios Gotlando sala visiems sveitimšaliams buvo uždrausta zona.

Su šia sala Lietuvos žmonės yra surišta visa eilė šurpių atsiminimų. Pereitais metais ten Vokiečių lėktuvų buvo pribaugtas didokas skaičius laivelių atbėgėliais.

### Prasidėjo Quisling'o Teismas

Oslo, Norvegija, rugs. 20 — Šiandien prasidėjo Vidkun Quisling'o teismas. Jis kaltinamas krašto išdavystėje. Tai žmogus, kuris savo kraštą pardavė naciams. Jo vardas pagarsėjo pasaulyje. Jo vardu visi išdavikai vadinami kvisingais.

### BROCKTON, MASS.

Brocktoniečiai uoliai ruošiasi rugsėjo 3 d. (Labor Day) vykti į Jėzaus Nukryžiuotojo Seselių vienuolyno pašventinimo iškilmes.

PAREMĖ 'Darbininko' KONCERTĄ — Liet. Piliiečių Franklin Club per p. Juozą Treinavičių "Darbininko" Jubiliejinio Koncerto fondui įteikė \$10.00 dovaną. Nuoširdžiai dėkojame.

Reikia pažymėti, kad Franklin Club visuomet remia visus gerus darbus savo aukomis.

Teko girdėti, kad Brocktono ir kitos draugijos žada irgi neapsileisti — prisidėti prie Jubiliejinio "Darbininko" koncerto.

### Iškilmingai Palaidotas A. a. Jonas Jeskelevičius

Rugs. 11 d. Kalvarijos kapinėse buvo supiltas naujas kapas — tai Jono Jeskelevičiaus, seno katalikiškos spaudos platinėjo — veterano.

Tą dieną 9 val. ryte a. a. Jono palaikai buvo atlydėti į Šv. Roko par. bažnyčia, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionies sielą. Prie didžiojo altoriaus šv. mišias laikė kleb. kun. J. Svagždy, prie šoninių — kun. J. Petrauskas ir kun. F. Kenstavičius. Bažnyčioje dalyvavo nemažai žmonių a. a. Jono pažįstamų ir draugų. Po pamaldų velionies kūnas buvo nulydėtas į amžinąjį miestą — Kalvarijos kapines. Duobę pašventino ir maldas atkalbėjo kun. J. Petrauskas.

### Falsifikavimas Istorijos

New York (LAIC) — Maskvos radio praneša, kad komunistinės Lenkijos prezidentas Beirut apdovanojo "Virtuti Militari" ordenu abu sovietų maršalus Žukovą ir Rokosovskį. Dėkodamas už ordoną, maršalas Žukov, tarp kito ko pasakė, esąs džiaugiasi gavęs "Žalgirio ordoną" — išteigtą paminėjimui "rusų, lenkų, lietuvių ir čekų" pergalei prieš kryžiuočius.

Ponui maršalui Žukovui būtų pravartu priminti du netikslumu jo kalboje — Viena — tai kad lenkiškas ordenas "Virtuti Militari" niekuomet nebuvo skirtas paminėti "Žalgirio pergalei". Antra — didrasių Maskvos kariuomenės Žalgirio mūšyje niekuomet nedalyvavo. Yra istorinis faktas, kad liepos 15 d., 1410 metais ties Žalgiriu įvykusiame mūšyje, sąjungininkų pusėje dalyvavo lietuviai ir lenkai, padedant ukrainiečiams, baltgudžiams, totoriams ir čekams. Tiek mūšio planavimo, tiek mūšio derinimo nuopelnas — išimtinai priklausė Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui. Maskvos kunigaikštija tuo laiku buvo totorių okupuota.

### Trečias Japonų Vadas Atėmė Sau Gyvybę

Japonijai pasidavus, trys japonų vadai pasidarė sau galą. Trečiasis, kuris atėmė sau gyvybę, buvo Japonijos vice adm. Takijiro Onishi, sauzudiškų orinių puolimų įkūrėjas. Jis paliko raštą, kuriame pareiškė "padėką" kamikaze korpuso nariams.

### First Aid to Summer Meals



### Serve piping hot, in its own casserole dish

● Cooking with corn meal is an old American custom and out of early American kitchens have come some of the most delicious recipes. They have stood the test of time and taste for hundreds of years. This Spoon Bread of real Southern character and flavor is an old-fashioned favorite and adds a delightful variety to everyday eating. Soft, creamy and fluffy, with a golden brown crust, it makes the ideal hot food that should be served with lighter summer meals. With a salad, fruit or berries and crisp homemade cookies, it makes an easy, satisfying, nutritious luncheon or supper.

Use Spry for a simple, sure way to get light, tender Spoon Bread. It's the flavor-saver shortening that lets all the nutty goodness of the corn meal come through. Clip this recipe now — you'll want to use it over and over again.

### Virginia Spoon Bread

4 cups milk 1 cup corn meal  
3 tablespoons (preferably) whole ground  
Spry  
2 teaspoons salt 2 eggs

Scald 2 cups milk in large saucepan. Add Spry and salt. Add corn meal gradually, stirring constantly and continue stirring and cooking over low heat until mixture is very thick and smooth (about 2 or 3 minutes). Remove from heat. Beat eggs until very light, add remaining 2 cups milk and blend. Stir into corn meal mixture gradually. Beat with rotary beater until smooth (about 1 minute).

Bake in Sprycoted casserole in moderate oven (350°F.) 30 to 40 minutes, or until golden brown on top. Serve immediately. Serves 6 to 8.

If preferred, bake in 10 x 10 x 2-inch Sprycoted pan in moderate oven (350°F.) 50 to 60 minutes.

### METINĖS

Prieš nusileidžiant saulei jūra smarkiau užė, bangos lenktyniuodamos skubėjo prie kranto, lyg pavargę keleiviai poilsio vieton.

Jaunas žvejys irklais priplakė prie kranto.

Iš po susigrūdusių debesų paskutiniai saulės kruvinai spinduliai skendo jūrų gelmve, akimirksniu nušvietė klasišką jaunuolio profilį. Jo gražų veidą dengė ilgesio šešėliai, akyse atkaklumo liepsna žibėjo, lyg du juodi deimantai, o visas kūnas nekantriai trūkičiojo.

Audros metu žmogaus siela lyg jungiasi su gamta, kuri nepažabota jėga keičia daiktų formą, vienus griauņa, kitus stato.

Jūros bangos be paliovos tęsė amžiną kovos ir liudė-

### Daug Latvijos Ižymių Žmonių Vokietijoje

New York (LAIC) — Latvių įstaigų pranešimu, tarp daugybės latvių, kuriuos karas išbloškė iš savo žemės, Vokietijoje yra visa eilė jų buvusių ministrų bei pasiuntinių: Beržins, Valdmanis, Einbergs, Krievins, Liepins, Seja, ir t. t. Kaikurie jų buvo nacių laikomi koncentracijos stovyklose. Tarp kitko p.p. Liepins ir Seja savo kraštą atstovavo Lietuvai.

### IŠ "MOTINĖS" SUSIRINKIMO

Nors su Kunigų Vienybės seimu turėjo įvykti ir "Motinėš" metinis susirinkimas, bet buvo tik valdybos posėdis ir kelių narių pasitarimas.

Valdyba padarė pranešimus ir nutarė šaukti platesnį susirinkimą sausio mėnesį, kada įvyks ir naujas valdybos išrinkimas.

sio dainą, o milžiniški palmių lapai pritarė savo tyliu šlamėjimu.

Narcyzas paprastas žvejas, tačiau jo kūno sudėjimas — tikrai dieviškoji skulptūra.

Sutvarkęs laivelį, Narcyzas prabilo: "Oi, gyva, paslaptina jūra! Tu verki — grūmoji, tu sieki dangaus mėlynės, kaip apleista skaisti mergelė. Tu šypsai — vilioji, kaip pražyduši rožė, tu liudi — vaitoji, kaip gyvulėlis žydymui skirtas. Bet aš tave, jūra, visuomet myliu. Tu kiekvieną pavargusią sielą guodi, glaudi prie savo audringos krūtinės. Visi skubina prie tavęs, jūra: plačios — sriaunios upės, viena kita pralenkdamos, jungias su tavim. Kalnų upeliai ir kriokliai, grodami — dainuodami, lyg įsimylėje, spindinčios vilties kupini, puola tau į glėbį, numylėtine, klodami tau po kojų daugybę dovanų, kurias, meilės — aistros kukždėjimo skatinami, ilgąjį kelionę surinko: palmių lapus, išstisus medžius su karūna ir šaknimis, uolas kiečiausias ir glėžnius gyvūnelius. Tu visus vaišingai priglaudi; o piktoji laumė tau juostą savo aukoja".

Narcyzas, tęsdamas jūrai himną, liudinčiu žvilgsniu stengė atskleisti paslaptinius erdvės šyds, kurie skyrė jį nuo Mimosos. Bet veltui — jis Visatos paslapčių neatskleidė. Blaškės siela Narcyzo, lyg jaunas paukštėlis iškritęs iš lizdo.

Iš dausų plaukė tyli meliodija, gaubė švelniais sparnais praėties šešėlius — atsiminimus, paruošdama dirvą naujiems siekimams.

Šalta bangu srovė tiško Narcyzui į veidą, pažadin-

### Pabėgėlė

Lenkia audra medį,  
Priglausk, mane tu.  
Mirsim, ar gyvensim, —  
Bet būsim kartu.

Vai siūbuoja girios,  
Vai siūbuoja jos.  
Mes abu apmirę,  
Abu be dalios.

Bet abu pralesim,  
Žaibus ir audras.  
Ten iš aukštų kalnų —  
Saulė atsisiras.

Nusišypsok, saule,  
Priglausk, tu mane.  
Aš nežinau laimės —  
Yra ji, ar ne?

Vai sunku, man sunku,  
Nerandu dalios.  
Bet abu negrįšim,  
Negrįšim be jos.

Marija Aukštaitė.

dama iš svajonių, sapnų. Narcyzą siurpulyš nupurtė, tartum Mimoza šaltais delnais palietė.

Tamsta gaubė jūros krantus, fantastiški šešėliai slankiojo ir skendo jūrų bangose.

Narcyzas nuleidęs galvą užkopė ant aukščiausios kopos, ten milžinišką laužą sukrovė, pakūrė. Ugnis kerštingai murmedama rijo savo auką. Liepsna staugia — šokinėja. Palmių medžiai, pašvaistės nušviesti, lyg auksiniai stulpai, rėmė dangaus skliautus.

Kibirkštys žybsėdamos, lyg įvairiaspalviai vabzdžiai, skrido į dangų, nešdamos Narcyzo maldą Visagaliui už Mimosos vėlę, žuvusios prieš metus bangų putose. Tamsta, pabugusi šviesos, šešėliais pripuolė prie žemės, slinki ir nērėsi bangų sukury.

Visai netikėtai senas komikas mėnulis kištėlėjo savo galvą iš debesų, plačiai šypsodamas, stropiai ėmė žvalgytis, nušviesdamas apylinkę savo šaltais spinduliais. Viena kita žvaigždutė iš aukštybių pro debesis linksmai mirksėjo į paniūrusią žemę.

Audra siek tiek aprimo, bangos, kaip milžiniško laikrodžio svyruoklė, ritmingai į kranto uolas plakės, bet, nepriglaustos šaltu uolu glėbių, grižo, lyg pavargusios mergelės iš pokylio.

Staiga suskambėjo burtingi gulbių dainos garsai, paliesdami jautriausias sielos gelmes. Garsai aidėjo vis arčiau, arčiau.

Narcyzi stovint šalia smilkstančio laužo, rodė, jog gulbės visai ties juo, jam vienam dainuoja.

Narcyzo vaizduotė gyvai atsispindi svaigulingi praėties momentai, kuomet klausydavo gulbių dainos bendrai su Mimoza. Kuomet ji, sužavėta nežemiškos simfonijos garsų, glaudės prie jo meile liepsnjančios krūtinės, tyliai virpančiu balsu kugždėjo: "Narcyzi, ar tu jauti, kad gulbių dainoje yra kažkas paslaptingo? Kodėl ji taip mane jaudina? Narcyzi, ar tu jauti, kaip aš drebu?"

"Brangioji Mimoza, aš jaučiu visa mano esybę kiekvieną tavo širdies tvaksėjimą. Aš jaučiu, kaip ši nepaprasta meliodija sukelia sieloj audrą: ji vilioja, ji baugina, ji, kaip narkozas, temdo protą".

Narcyzas sau delnu perbraukė kaklą, norėdamas slegiančius atsiminimus nubraukti. Pažvelgė į jūrą iš pailsusių, vaitojančių bangų būrys nimfų išsinėrė. Maudės — žaidė mėnuli šviesoje.

Narcyzas įbrido kelių aukštumo gilumon, kad geriau vandens gražuolėms prisižiūrėtų.

Lankstūs kūnai nardė, jaunuoli svaigino. Jų aukso kasos aistringai kvepėjo. Jų geidulingos lūpos, pusiau pravertos, traukė, viliojo.

Sužibo Narcyzo akyse aistros liepsna, krūtinė aukštai kilnojos. Pasinėrė jaunuolis saifro bangose, irėsi visu smarkumu, trokšdamas aistros glėbin vandens gražuolę pagriebti.

Tačiau klastingi rifai iš pavydo mirtinai sužeidė narsuoliui krūtinę. Vos suvaitojas: "Mimoza, gelbėk!" Širdis iškrito, suglėbęs kūnas plūdūravo kruvinų bangų putose.

Skaisti, amžinai jauna aušra plaukė zefiro sparnais, nešdama dienos džiaugsmą, šypsodama atskleidė nakties juodus šyds, nuklojo rožėmis saulei takus. Berastė.

Ar Įvyksta Šiandien Stebuklų? Taip!

Tai sužinosi perskaitęs Prof. Dr. Vyskupo Būčio garsią knygą:



SVENČ. P. MARJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE

Šia knygą susidomėjo visi Amerikos Lietuviai.

Ją skaito ir netikintieji!

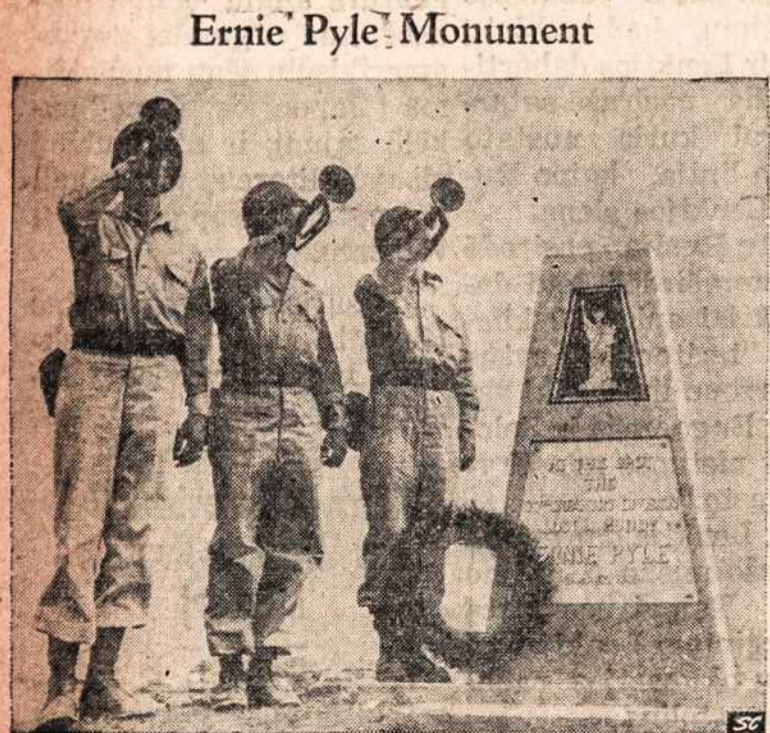
Liurdo knyga Gausiai paveiksluota, gražiai kietais viršeliais irišta, virš 500 puslapių.

KAINA — \$3.50

Kreipkitės su užsakymu:

### DARBININKAS

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.



U.S. Army Photo  
IE SHIMA — A permanent monument which, according to C. P. Reynolds, president of Monument Builders of America, will stand as a memorial through the ages, has been unveiled in honor of War Correspondent Ernie Pyle on Ie Shima. Men of the 7th Division of Infantry, U.S. Tenth Army, took time out to erect monument on exact spot where Pyle was killed by enemy machine gun fire.

# DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR  
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA  
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00  
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00  
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00  
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart sa-tėj metams \$2.50

## DARBININKAS

866 West Broadway, South Boston, Mass  
Telephone SOUTH Boston 2680

# Vis Ta Pati Šmėkla

Karas su Japonija baigtas, bet taika dar nelaimėta. Kaip tai? Jei karas laimėtas, tai tuo pačiu ir taika laimėta. Taip ir ne taip. Taika iš viso laimėta, bet ar ji bus tokia, kokios mes norėjome? Jei taika išeis priešinga Amerikos idealams, už kuriuos tiek kovota ir tiek gyvaščių paklota, tai aišku, kad taika pralaimėta. Europoje kaip tik tas ir įvyko. Buvo kovota už tautų išlaisvinimą, o dabar, karui pasibaigus, paaiškėjo, kad tautos iš vienos nelaisvės pakliuvo į kitą. Išlaisvintos iš nacizmo, pakliuvo į bolševizmą. Pasirodė, kad kariąta sustiprinimui tos ideologijos, prieš kurią per dvidešimt metų drebėta, kaip prieš kokią pasibaisėtiną epidemiją. Ir ta pati šmėkla, kuri suparalizavo Europos gyvenimą, dabar krypta Azijos linkon ir pradeda veikti Kinijoje.

Jau nuo 1911 m. Kinijoje buvo beverdas civilinis bei naminis karas tarp kelių įtakingų generolų. Čiang-Kai-Sek pasirodė iš visų gabiausias ir laimingiausias, nugalėjo savo oponentus ir buvo beinas prieš savo tikslo — atstatyti vieną Kiniją. Bet štai atsirado naujas priešas — komunistai. Naminis karas vėl užsiliepsnojo. Čiang-Kai-Sek turėjo išsitempti, bet galų gale pradėjo imti viršų. Ir štai 1937 m. japonai staiga pradėjo "nepaskelbtą" karą, vadinas barbariškai puolė Kinijos pakraščius neva tai nubausti kokius ten plėšikus. Puolimas iššaukė pasipriešinimą ir taip išsivystė baisus kruvinas karas besitęsias iki šių dienų. Atrodė, kad karas su išoriniu priešu suburs - sutaikys priešingą kiniečių partijas. Šiek tiek sutramdė susikirtimus, bet partijų pilnai nesutaukė. Komunistai laikėsi nuolat, neva tai kovojo prieš japonus, bet su Čiang-Kai-Seku tarėsi — nesutarė. Jų nusistatymas toks: "Kiek mums duosi valdžios, tiek tau teiksime pagalbos". Šiek tiek valdžios komunistams neužteko, jie siekė visą pasiimti. Čiang-Kai-Sekas taip toli negalėjo nusileisti. Jis gerai komunistus pažįsta. Mokėsi jų kariškų mokyklų. Jis nenori komunistinės Kinijos, įtrauktos į Rusijos Sovietų Sąjungą. Jis svajoja apie vieną nacionalistinę Kiniją.

Taip jiems besikivirėjant, amerikiečių parblokštą Japonija staiga pasidavė. Atomine bomba pasitaravo. Stalinas, numanydamas jos veikimo pasekmes, staiga pastumdė raudonąją armiją į Mandžūriją, iš abiejų pusių ją apžiodamas. Jis vadovavosi grynai bolševikiškais sumetimais — užgrobti ko daugiausia svetimų žemių. Kinijos bolševikams tik to tereikėjo. Japonijai jau pasidavus, jie nepaklausė Čiang-Kai-Seko.

Jonas Kmitas.

# YTTIS ir ERELIS

APYSAKA

X.

## Nutrauktos Derybos

Tas "šovė į orą" padarė tokio išpuščio, kad, rodos, kas ištiesęs čia būtų šovęs. Visi net kruptelėjo. Net Pomadinas išsižiojo ir valandėlę negalėjo nė žodžio pratariti. Jis gudriai buvo pastatęs savo spąstus ir tikėjosi kokio neaiškaus prisipažinimo, bet niekad nesvajėjo, kad viskas taip skubotai, aiškiai ir dramatiškai išsiriš. Eugenija tiek save įpainiojo, kad net pasisakė nesmerkianti Stuoobrio už dalyvavimą revoliucijoje. Juk už tą vieną galima ją areštuoti. Ne, jau čia viskas perlengvai laimėta. Pomadinui net pagailo tos naivios mergaitės.

Tautgėla buvo lyg stabo ištiktas. Bet pro jo nusigandusias ir nustebusias akis prasi-veržė nemelagingas išdidumas. Bajoriškai pasielgta! Ne gi meluos jo dukrelė prieš tuos du niekšus. Išpainiojo jį bedą, tai išpainiojo, bet jis ją gins visomis pajėgomis. Ir Tautgėlos susiaurėjusios akys šalta neapykanta žiūrėjo į du priešus, kurie drįso atvykti jo namuose ir padaryti čia tiek nemalonumo ir skandalo. Bezickas nedrįso pakelti akių. Sustabdęs alsavimą, jis laukė griausmingo Tautgėlos balso, kaip griaustinio, žaibui nušvitus.

# HALECKIS SMERKIA POTSDAMO NUTARIMUS

New York (LAIC) — Žinomas lenkų istorikas, prof. Oskar Halecki, parašė straipsnį NCWC spaudo biurui.

Analizuojamas Potsdamo nutarimus, Haleckis pirmoje eilėje kreipia dėmesį į tą posmą, kuris skelbia, kad "SSSR apsiima sutvarkyti Lenkijos reparacijų pretenzijas iš savo dalies" — tuo būdu Lenkija skaitoma Rusijos protektoratu, o ne nepriklausoma valstybė.

Pažymėdamas, kad "laisvė yra svarbesnė už sienas", jis pastebi, kad dabartinė Lenkijos "vyriausybė" yra svetimų valstybių pirmista, pridant keturis naujus asmenis prie svetimos valstybės agentų. Jis rodo nusivylimą, kad Jaltos pareikšta laisvų ir nevaržomų rinkimų garantija kaž kur pranyko. Leidimas sąjungininkų reporteriams stebėti įvykius Lenkijoje "prieš ir po rinkimų" nėra joks laidas — ypač kad dar prieš jų atvykimą, demokratijos vadaai bus likviduoti ir suterorizuoti.

Nutarimai dėl sienų neturi jokios reikšmės, kol kraštas pasilieka visiškoje svetimos valstybės kontrolėje. Krenta į akį sienų klausimo traktavimas. Lenkų "vyriausybė" leidžiama laikinai administruoti Vokietijos plotus ligi Odros ir Neisės upės bei pietiniuose Rytprūsiose, o šiaip sienų nustatymas atidedamas ligi taikos konferencijos. Kas kita su Sovietų pagrobta Lenkijos dalimi — Britai ir Ameriką nelaukia taikos konferencijos ir duoda savo "principinį sutikimą" jau dabar.

įsakymo nutraukti kautynes ir prisijungė prie raudonosios armijos, kad galėtų toliau kovoti ir drauge sudaryti stiprų frontą — prieš Čiang-Kai-Seką, kuriam vėl teks išvilti į naminių karą.

Susidarė labai neįauki amerikiečiams padėtis. Dabar jie vėl susiduria su raudona šmėkla, kuri tiek sukoneveikė jų laimėjimus Europoje.

Halecki pažymi, kad teišėtoji Lenkijos vyriausybė, "bereikšdama pretenzijų į ištisus Rytprūsius", niekad nesisavino Vokietijos žemių taip toli vakarus. Juo mažiau stato klausimą teritorinės kompensacijos plotmėje kame milijonai lenkų, lyg tie gyvuliai, būtų genami iš apgyventų sodybų lygimis su vokiečiais...

## SPINDULĖLIO GREITUMU

Spindulėlio greitumu, Lydimas kančių, Lėksiu, kilsiu padangėn Prie melsvų nakčių.

Gal ir mintys skirtos man Neapleis tada! Per jaunos sielos aidus Pavirsiu malda.

Kito krašto tyruma Privilioj mane, Būsiu apsiaustas žiedų, Angelų sapne.

Sups mane švelniais sparnais Dievo angelai, Kad neglaustų prie širdies Žemės vlesulai.

Ei, sudie, visų kraštų Keršto žmonija, — Būsiu miręs ir skrisiu Angelų valia.

Faustas Kirša.

## SU SIELVARTAIS NAUJAIŠ

Visi nueis savais keliais, į vakarus nueis — ir liksi tu po tuo skliautu su sielvartais naujais.

Pakelsi galvą į žvaigždes — jos mos, liepsnos ir ges — ir grįši tu po tuo skliautu kentėt kančias naujas.

K. Inčiūra.



## Lenkų Tragedija

Sovietų kariuomenei perretais metais vasarą artėjant prie Vilniaus, jiems talkon atėjo ir lenkų teritorinės kariuomenės daliniai. Kaip žinome, po 1939 m. katastrofos, lenkų valdžiai vadovaujant, per visą Lenkiją, iš naujo, pradėjo organizuoti naują kariuomenę. Viena divizija buvo suformuota ir Vilniuje.

Apie tos divizijos vienetų veiksmus lenkų propagandos centrų buvo plačiai pereitais metais pranešinėta (Žr. LAIC žinių Santraukas iš 1944, liepos mėnesio). Šiandien lenkų spauda praneša Vilniaus divizijos likimo smulkmenas.

Šiomis dienomis į New Yorką atvykusio liudininko žodžiais, tik mūsų priė Vilniaus pasibaigus, Sovietų vadovybė pareikalavo diviziją surinkti. Pavojaus neįjausdami, lenkai tą atliko.

Sutelkta divizija buvo raudonosios kariuomenės apsupta, nuginkluota ir uždaryta Medininkų stovykloje (arti Vilniaus). Divizijos vadovybė buvo suimta ir išvežta Rusijon gilumon. Ir tik nedidelė divizijos dalis, per Rudnikų girias, naktimis bežygiuodama, sugebėjo prasi-

džiu. Aš ją, taip sakant, už rankos privežiau prie prankiausios išeities, bet, deja, ji tuo nepasinaudojo.

— Tai ką, jūs manote, kad ji prieš tokius, atsiprašant, ponus meluotų? — su panieka paklausė Tautgėla.

Pomadinas patraukė pečiais.

— Tai jos dalykas. Bet — garbė kainuoja. — Ką tamsta tuomi nori pasakyti? — dar su didesne panieka paklausė Tautgėla. Pomadinas gailėstingai šyptelėjo.

— Ir gerbiamas valdovas norite, kad aš tamstą už rankos priveščiau prie dalyko, — tarė žandaras, — bet tas juk taip supranta. Tamsta nenorėsi nei pats eiti teisman, nei savo dukterį ten leisti. Sakysime, kad politinis nusikaltimas tamstos šeimai gėdos nepadarys, priešingai, gali suteikti jums garbės aureolę jūsų tautiečių akyse, bet tos rūšies garbė neatsvers nemalonumų, kurie gali iš tos bylos iškilti. Kalėjimas, ar dar kas aršesnio — tai ne jaunoms mergelėms pramoga.

— Tamsta mane gąsdini, bet kam tas viskas? — per dantis paklausė Tautgėla.

— Gąsdint prastą kaimietį — taip, aš kartais pagąsdinu, bet gąsdint poną valdovą būtų per daug vaikiška iš mano pusės. Ir tai ką aš čia pirmiau kalbėjau turėtų būti visai be-reikalinga. Ponas valdovas, turįs tiek genijaliuos sąmonės, stačiai tik paklaustų: kiek? — ir viskas būtų baigta.

— Na, dabar tai bent žandariškai, — beveik nusišypsojo Tautgėla. Tai ir aš būsiu atviras. Kas bus, jei pasakysiu: nieko?

Pomadinas maloniai nusilenkė. — Nieko, tai nieko. Tokiam atvejyje aš tik

mušti į pietus. Tolesnis Vilniaus divizijos likimas nėra žinomas. Yra tik žinoma, kad iš Medininkų stovyklos dalis vyrų prisiėkė Berlingo daliniams (Maskvos vadovaujama kariuomenė), dalis išvežta į Rusijos gilumą, dalis dingo be žinios.

Šis epizodas su Vilniaus divizija aiškiai - aiškiausiai parodė kokie yra tikrieji rusų tikslai ir jų taktika.

Tam tikra prasme, buvo tai "memento" ir neužilgam po to įvykusiam Varšuvos sukilimui.

## J. E. Vysk. P. Būčys, MIC., Džiaugiasi LDS Ir "Darbininko" Veikla

Jo Ekscelencija Vyskupas P. Būčys, MIC., priėsiuntė A. Peldžiui laišką, kuriame tarp kitko rašo: "Man malonu prisiminti tas dienas, kada tekdavo būti "Darbininko" namuose ir džiaugtis ypatingai gražia, bei naudinga tos istaigos veikla. Reiškiau savo nuoširdžią pagarbą jai ir visai Lietuvos Katalikų Šv. Juozapo Darbo Sąjungai. Talaimina V. Dievas Jus visus!"

"Priimkite mano gilią padėką už ką suruošėte trečiąją mano parašytos knygos — "Švč. P. Marijos Apsireiškimai Liurde", laidą. Malonu man minėti ir tas dienas, kada teko arčiau dirbti su Tamsta. Liekuosi meilingai Jus gerbiąs,

Petras - Pranciškus Būčys, MIC., Titulinis Olimpo Vyskupas."

## VAIKŠČIOJO

Vaikščiojo, vaikščiojo, brolelis po lauką vaikščiojo. Nešiojo, nešiojo, ant rankos tinklėlį nešiojo. Sugavo, sugavo, pilką sakalėlį sugavo. Nunešė, nunešė, į Vilniaus miestelį nunešė. Paėmė, paėmė, aukso pinigėlių paėmė. Nupirko, nupirko, sau bėrą žirgelį nupirko. Nujojo, nujojo, pas jauną mergelę nujojo.

## Pataria Pinigų Nesiųsti Per Bankus į Italiją

"Darbininko" administratorius A. Peldžius pasiuntė į Italiją vienam žymiam asmeniui kiek pinigų. Bet gavėjas gražino atgal, pareikšdamas štai ką:

"Užvakar gavau labai malonų Tamstos laišką, rašytą šių metų gegužės 23 d. Tuo pačiu laiku atėjo pranešimas iš "Banco di Napoli" apie siunčiamus man pinigus. Aš labai ir nepaprastai esu dėkingas už tą dovaną, bet šiandien pareiškiau minėtam bankui, kad tuos pinigų grąžintų siuntikui. Anaiptol, nemanau tą dovaną paneikinti ir neatsisakau nuo jos, bet nenoriu, kad bankas iš siųstų pinigų sau pasiliktu du trečdaliu sumos.

"Šiaip patarčiau savo tautiečiams, kad atsižvelgtų į dabartinę Italijos padėtį ir į ją šalpas saviesiems siųstų ne per bankus. Mat yra labai didelis skirtumas tarp tikrenybės ir tarp istatymo nurodytų teikimo dėsnių. Maisto, drabužio, žibalo, knygų ir pramonės gaminių kainos laikosi ne istatymo, tik tikrenybės. Pavyzdžiui: Romoje nuvažiuoti vieną amerikonišką mylią su taksi atseitų 350 lyrų, ir trunka keturias minutes. Istatymo dėsniais keliant dolerius į lyras, atseitų \$3.50. Juk aišku, kad tai neatitinka jokią tikrenybę. Amerikos doleris į Italijos banką patenka su pilna savo verte, bet iš jo išeiti jis tegali tik lyromis ir tai istatymo nurodytu keitimu, kurs yra maždaug trečdalis to, ką gyvenimas nustatė.

"Nėsu tyrinėjęs, kiek bankai dalyvauja juodoje biržoje, kuri palaiko skirtumo tarp tikrenybės ir tarp istatymo dėsnių pinigų keitimo srityje. Ne mano darbas tuos klausimus tyrinėti. Man vienas dalykas tėra aiškus, kad juodoji birža yra labai galinga, nes jos organizatoriai turi daug kapitalo, kuriuomi jie naudojami supirkdami visus gyvenimo reikmenis arba suburdami gamintojus ir nustatydami kainas pirkimams. Nelaimingo karo susilpnintoji valstybė neturi jėgų sekmingai kovoti su juodąja birža."

"Praktiška iš to išvada: Nesiųsk dolerius per bankus į Italiją, kol joje viešpatuoja juodoji birža, nes du trečdaliai siuntimo teks jai."

paprašysiu vandens rankoms nusiplauti ir — atsisveikinsiu.

Su tais žodžiais žandaras pakilo. Tokia dalykų kryptis išstūmė Tautgėlą iš tariamo abejingumo vagos. Jiš kilstelėjo nuo kėdės, bet tuoj vėl atsisėdo ir pamojo Pomadinui sėstis. Išdidus dvarponis pajuto, kad jam valdžios slysta iš rankų. Taip paleisti žandarą negalima.

— Kas gi toliau bus? — apsimesdamas ramiu, paklausė Tautgėla.

Pomadinas, vis dar tebestovėdamas, abejingai patraukė pečiais.

— Toliau? Sunku man numatyti. Nuplaudamas nuo šio dalyko rankas, aš visiškai pasitraukiau į šalį ir už tolymesnę šios bylos eigą nebūsiu daugiau atsakingas. Tai reiškia, kad visą reikalą pavesiu kitam žandarui, mano pavaldiniui. Jis, gavęs visą bylą iš antru, taip sakant rankų, jau neturės jokios galimybės su tamsta tartis ir privačiai viską likviduoti. Byla jau eis tiesioginiu teismo keliu. Kol tai įvyks, aš būsiu priverstas pastatyti prie tamstos namų sargybą, nes pasitarimams suirus, aš jau niekuo negaliu rizikuoti.

Smarkus pyktis pasirodė ant rūstaus Tautgėlos veido, bet tai buvo bejėgingas pyktis. Žandaras turėjo savo rankose stambų triupą. Tačiau Tautgėla dar bandė jį išmušti.

— Sėskis, tamsta, — tarė jis Pomadinui, — nes matau, kad mūsų pasikalbėjimas turės dar kiek užtrukti.

Pomadinas atsisėdo. Savo širdyje jis turėjo džiūgauti dėl tokio aiškaus laimėjimo, bet veidu nė kiek to neparodė. Jis atrodė šaltas ir abejingas, dar gi jaučias kiek nemalonus, kad jį čia sutrukdėta.

(Bus daugiau)

# Jėzaus Nukryžiuotojo Seselių Vienuolyno PASŠVENTINIMAS

PIRMADIENI, LABOR DAY,

## Rugsėjo - September 3 dieną, 1945

### THATCHER STREET

### BROCKTON, MASS.

**DIENOS PROGRAMA:** 10 VALANDĄ RYTE JO EKSC. ARKIVYSKUPAS RICHARD J. CUSHING, D. D., LAIKYS PONTIFIKALES ŠV. MIŠIAS. PER MIŠIAS GIEDOS CHORAS. PASKUI ARKIVYSKUPAS PASAKYS PAMOKSLĄ.

1 valandą p. piet įvyks atvirame ore svečių bei viešnių priėmimas su šaunia programa. Pakviesti kalbėti – Senatorius David I. Walsh, Gubernatorius Tobin, Brocktono mayoras Downey, kleb. kun. J. Švagzdys ir kiti.  
5 val. p. p. atvirame ore Palaiminimas Švenčiausiu Sakramentu.



VISUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA DALYVAUTI –

Jėzaus Nukryžiuotojo Seserys ir Seselių Rėmėjų Draugija - Auxiliaries.

## Springfield, Mass., Vyskupijos DEIMANTINIS JUBILIEJUS

1870 – 1945 m.

Šimet, 1945 metais, šaunioji Springfieldo, Mass., vyskupija mini savo garbingąjį DEIMANTINĮ JUBILIEJŲ, kuris prasidėjo sausio mėn. 1 d. ir tęsis iki gruodžio mėn. 31 dienos. Sulyginus su katalikybės atsiradimu ir išganingų darbų paties Sutvėrėjo garbei, Bažnyčios naudai, žmonijos ir tautos gerovei, ypač sielų amžino išganymo srityse.

Taigi nors trumpai mintimis perbėkime šiuos, tiesa, neskaitlingus, bet labai našius šios šalies katalikybės užomazgos metus minėtoje vyskupijoje, kurioje be daugelio tautų katalikų randasi ir mūsų tautiečių lietuvių apie 15-20 tūkstančių, išsi-mėčiusių didesniuose miestuose, miesteliuose ir ūkyse.

Springfieldo vyskupija randasi vakarinėje Massachusetts valstybės dalyje ir apima šiuos 5 apskrėtis: Berkshire, Franklin, Hampden, Hampshire ir Worcester. Šiame mažame plote yra apsigyvenę 1,078,948 žmonių, iš kurių skaičiaus 502,500 yra įvairių tautų katalikai.

### Katalikybės Pradžia

Katalikybės pradžia ir jos už-gimimo lopšys šioje vyskupijoje yra laikomas WORCESTER, Mass., miestas. Katalikų atsiradimą čia lydi ši tikra istorija. Virš 1,000 nelaimingų "bešališkų prancūzų", arba taip vadinamų – AKADECIŲ, gelbėdamies nuo žiauraus ir kruvino anglų - protestantų fanatikų persekiojimo 1775 metais atvyko į Bostoną. Amerikos valdžia, ištiesdama pagalbos ranką nelaimingiesiems, išskirstė juos apsigyvenimui po anais laikais didesnius miestus.

Vienuolika jų tapo atsiųsta į Worcesterį, kurių sąstata buvo toks: vyras ir žmona – LABERRE, po 65 m. amžiaus, keturi jų suaugę sūnūs ir jų duktė, 17 m. amžiaus. Justinas White ir jo žmona, po 30 m. amžiaus, su sa-vo dviem mažais vaikučiais. Tai ir buvo pirmieji šios vyskupijos katalikai!

Pradėjus statyti Blackstone kanalą ir Boston - Albany, Providence - Worcester geležinkelį, jau didesnis skaičius įvairių tautų katalikų, daugiausia nevedusių vyrų, atsikėlė gyventi į Worcesterį apie 1826 metus, o vėliau – dar daugiau.

Tais laikais tebuvo vos tik 2 katalikų kunigu visoje dabarti-

nėje Naujoje Anglijoje, tai kun. Jonas Cheverus, paskui tapęs pirmuoju Bostono vyskupu († 1836 m.) ir kun. Pranciškus Matignon, kurie kaip misijonieriai veikė šiame didžiuliam ir dar nesukultūrintame plote su-lyg savo išgalių. Tais laikais jiems teko pakelti daug vargo ir nemalonumų dėl stokos gerų kelių, tankių, nepraieinamų miškų ir paslaukinių gyventojų – protestantų ir dalinai indijonų.

Tačiau neišmatuojamos iš-minties ir akyliai budri Dievo Apvaizda visgi surado tiesius kelius, kuriais išvedė savo iš-tikimuosius vaikus – pirmuosius vyskupijos katalikus – iš šios keblios ir, rodos, visai beviltiškos padėties. Balandžio mėn. 10 d. 1808 metais, Hartford, Conn., mieste, Fittono šeimoje kun. P. Matignon pakrikštino kūdikį, vardu Jokūbas, kurį vėliau Kristus pasirinko visos Naujo-sios Anglijos didžiu, kilniu ir nenulistamam kunigu - misijonie-riumi.

Bostono antrojo vyskupo Be-nedikto J. Fenwick'o įšventint-as kunigu gruodžio mėn. 18 d., 1827 m., jaunas ir karštos ener-gijos kun. Jokūbas Fittonas pa-šventė savo kunigiškai idealų gyvenimą patarnavimui pirmie-siems katalikams net 4 valsty-bėse: Connecticut, New Hamp-shire, Rhode Island ir Massa-

### Jau Vakarais Buvo

Jau vakaras buvo, žvaigždutės sužibo, Jau krūmuos suskambo lakštučių balsai, O rasos žemčiūgai ant lapų užkibo, Ir šniokšdami snaudžia tamsieji miškai.

Mėnulis iškilęs padangėmis keliauja, Vėjelis su lapais sau žaidžia smagiai, Tik mano krūtinėj širdis nerimauja, Tai kyla, tai gėsta begaliai jausmai.

Man miela ir liūdna, norėčiau dainuot, Norėčiau prikelti jaunuolius visus. Jaunimui dainuosiu: gana jums miegoti, Pakilkit į darbą tėvynės laukuos.

chusetts, kame visur įsteigdavo mažas misijų stotis - namelius. Šiandieną šiose keturiose valstybėse randasi jau net 8 milži-niškos, puošnios vyskupijų ka-tedros: Boston, Mass., Fall Ri-ver, Mass., Springfield, Mass., Burlington, Vermont, Hartford, Conn., Manchester, N. H. ir Providence, R. I. – su atskirais vyskupais ir Bostono arkivys-kupu - kardinolu priešakyje.

Vėliau atsiradus iš Romos pa-kviestiems kunigams - misijonieriams, kun. J. Fitton'as įstei-gęs misijų stotis didesniuose Mass. valstybės miestuose: Springfielde, Chicopee, North-hamptono, Holyoke, Pittsfielde, Westfielde, Ware ir kitur, pats apsigyveno 1834 m. Worcester-ryje ir čia "parapijiečiams" pradėjo statyti mažutę, medinę bažnytėlę Kristaus Karaliaus vardu, prie Temple Str., kame dabar stovi Šv. Jono Krikštyto-jo puiki mūro bažnyčia. Tai ir buvo pirmutinė katalikų bažny-čia visoje Springfieldo, Mass., dabartinėje garbingoje vysku-pijoje, o jis pats – pirmutinis šios vyskupijos kunigas ir vie-nintelis klebonas!

Kaip iš mažyčio garstyčios grūdėlio išdygsta, išauga didus, prakilnus, su storu liemeniu, plačiomis, galingomis šakomis, ir žiedais ir puikiais vaisiais medis, taip ir iš sunkaus, pasi-šventusio darbo, vargų – am-žinos atminties uolau ir idea-laus kunigo J. Fittono, pradžio-je, rodos, neplačios darbuotės, išsivystė, išaugo milžiniški ka-

talikybės darbai!

Anais laikais esant dideliame antagonizmui iš protestantų – puritonų pusės, prieš katalikus, ne taip jau buvo lengva organi-zuoti visas plačiai išsimėtusias katalikiškas šeimas, ypatingai pirkti žemės sklypus pirmutinių bažnyčių statymui. Tačiau kun. J. Fittonui tas visas sunkus darbas puikiai pasisekė įvyk-dinti gyvenime. Ir štai jo vėles-nėje rezidencijoje, visų didžiau-siam nusistebėjimui, trys nekata-likai asmenys: p. Lincoln, Chase ir Pierce – paaukojo di-delį žemės plotą, ant kurio ir tapo pastatyta vyskupijos pir-moji – Kristaus Karaliaus var-du – bažnyčia, Worcester, Mass., tuojau prie pat geležin-kelio stoties. 1846 m. ji tapo pa-didinta, pagražinta, iš raudonų plytų pastatyta ir jau pavadin-ta šiandieniniu Šv. Jono Krik-štytojo vardu bažnyčia.

Ji ir šiandien majestotiškai tebestovi, šalia savęs turėdama milžinišką parapijos mokyklą, vedamą Brolių Ksaveriečių vie-nuolyno mokytojų. Pirmutinės gi bažnytėlės vietoje, kuri tapo

Skaityk ir Platink

"ŽVAIGŽDĘ"

Jėzaus Širdies religinio atgimimo laikraštį!

"ŽVAIGŽDĘ"

rimčiausias ir turiningiausias mėnesinis laikraštis! Metams tik \$1.00!

Adresas:

'Zvaigždės' Administracija 488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

nūgrautą, yra pastatytas puikus bronzinis kryžius – pamin-kinis kryžius".

Besirūpindamas sielų išgany-mu, kun. J. Fittonas uoliai, rū-pinosi taipgi ir apšvieta. Jis pats steigė šioje vyskupijoje pirmutinę katalikišką mokyklą 1840 m., vardu "Šv. Jokūbo A-kademija", paaukodamas tam tikslui savo nuosavybės 60 akrų žemės šale Worcesterio mies-to, prie Packachoago kalno. Vė-liau ši maža akademija išsivys-tė į šiandieninę garsią Šv. Kry-žiaus kolegiją – Holy Cross College, Tėvų Jėzuitų vedama, nuo rugsėjo mėn. 28 d., 1843

metų. Jo asmens pagerbimui ir vardo įamžinimui čia yra pava-dinta garsi ir milžiniška sporto aikštė "Fitton Field".

Padangės Aras – Kun. S. J. Vembrė. (Bus daugiau)

### FOUR LITHUANIAN DANCES

Op. 35 For Piano

By Vytautas Bacevičius Price \$2.00

DARBININKAS 366 W. Broadway, South Boston 27, Mass.

## Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Pirmininkė – Eva Markšenė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298. Vice-Pirmininkė – B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. – Ona Ivaskienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. – B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway – 1864-VV. Iždininkė – Ona Stanūllūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvarikdarė – Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. – Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

ŠV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas – Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass. Vice-Pirmininkas – Pranas Tulelika, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. – Jonas Glinceckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. – Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Iždininkas – Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Marsalka – Jonas Zalckis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass. Draugija laiko susirinkimus kas tre-čia sekmadienį kiekvieno mėnesio. 2 val. po pietų. Parapijos salėje 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

## Užsiprenumeruokite Įdomiausį Du kart savaitinį laikraštį

### "DARBININKA"

Laikraštis "Darbininkas" yra vienas rimčiausiu ir geriausiai mėgstančių laikraščių, Amerikoje. Jis išeina du sykiu į savaitę – antradieniais ir penktadieniais.

"Darbininko" kaina metams ..... \$4.00 Pusei metų ..... 2.00 Įmant tik vieną numerį į savaitę, metams kaina ..... \$2.00 Pusei metų ..... 1.00

Užsiprenumeruodami money orderį ar čekį siųskite:—

DARBININKAS

366 West Broadway, So. Boston 27, Mass.

### Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass. Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

### Amerikos Lietuvių Jaunimo žurnalas "VYTIS"

"VYTI" leidžia Amerikos didžiausią jaunimo organizaciją – Lietuvos Vyčiai.

"VYTIS" eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

"VYTI" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTIS" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

"VYTI" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

"VYTI" redaguoja įžymus ir patyčias redaktorius Ignas Sakalas ir "VYCIUI" bendradarbiauja jo sukviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykime šūki: "Tenelietka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų "VYTIES". Vist skaitykime "VYTI!"

"VYTIES" kaina metams tik \$3.00 "VYTIS" 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

# NAUJA TVARKA SVETIMŠALIAMS Į USA ĮVAŽIUOTI

Liepos 21 d. paskelbtos naujos taisyklės svetimšaliams į USA įvažiuoti. Tuo pačiu atšauktos senos (nuo 1941 m. lapkričio iki šiol veikusios) taisyklės.

Naujos taisyklės panaikina "BC sponsorship form procedure", tarpžinybinį vizų komitetą (Inter departmental Visa Committee) ir vizų apeliacijų žinybą (Board of Appeals in visa cases).

Lygiagretai vizų reikalai išimami iš Valstybės Departamento žinybos.

Ateityje, visi vizoms gauti prašymai įteiktini betarpiškai atitinkamam U. S. Konsulatui ar diplomatinėi atstovybei. Amerikoje gyvenančių asmenų "evidence to support of visa application" (taip vadinamieji Affidavit of support ir t. t.) siūstini betarpiškai interesantams. Su šiuo patvarkymu grįžtama prie senos prieškarinės tvarkos, kame visa iniciatyva ir atsakomybė vizoms išduoti priklauso diplomatiniam ar konsuliariam pareigūniui, savaimi suprantama, veikiančiojo imigracinio įstatymo ribose, nors tam tikrais atvejais, U. S. konsuliarinis ar diplomatinis pareigūnas yra įpareigojamas preliminariai atsišaukti State Departmento.

Naujas patvarkymas paplėčia nepageidaujamų asmenų kategoriją, į ją įtraukiant karo nusikaltėlių grupę; pripažinti ar įtariamą karo nusikaltėliu nebus į USA įsileidžiami.

Virš jau egzistuojančių užsienių įstaigų, patvarkymas išvardina eilę turinčių teisę vizoms duoti (dabar ar ateityje) konsularinių ir diplomatinį įstaigų — Viena, Antverpenas, Marselis, Atenai, Budapestas, Neapolis, Genuja, Palermo, Amsterdamas, Oslo, Varšuva, Bukarestas ir Belgradas.

## Dvasiškiškai ir Profesoriškai Gali Būt Įleidžiami Virš Kvotos

Su sąlyga, kad jie tas pareigas yra eję bent per 2 metus ir yra kviečiami jų

profesijos atitinkamos U. S. A. įstaigos.

### Evidence of Support

"Affidavit of Support" pagrindiniai apima dokumentuotą pasižadėjimą, kad atvykstantis niekuomet nebus finansinė našta šio krašto socialės apsaugos institucijoms. Afidevitas turi atvykstančiam garantuoti išlaikymą ir išlaidas ligos ir nedarbo atveju.

Afidevitas turi būt rašytas dvejose egzemplioruose ir paremtas duplikate visais reikalingais įrodymais apie pasižadantojo finansinį pajėgumą. Prireikus, prie afidevito turi būti prijungtas ir pasižadėto darbo sutartis, jei tas neprieštarauja unijų nustatytiems suvaržymams. Sakysime, moterys nevaržomai gali būti samdomos namų ruošos darbam dirbti (domestics) ir t. t.

Kalbant apie gydytojus, pravartu pastebėti, kad šiame krašte savarankiai praktikuoti reikia turėti atskiras leidimas, kuris, paprastai, išduodamas tik išlaikius specialius valstybinius kvotimus. To nepaisant, ir čia gali būti surasta išeitis, jei juos kaip asistentus, kviečia kuris nors kitas gydytojas ar ligoninė.

Šia proga, Social Service Bureau praneša, kad jis yra pasiruošęs interesantams teikti bet kokią šioje srityje informaciją ir pagalbą.

### PINIGŲ SIUNTIMAS Į EUROPA

LAIC turimomis informacijomis, bet kokių piniginių perlaidų (grynais pinigais, money orders, čekiais ir banko perlaidais) į seniau vokiečių okupuotus kraštus draudimas dar nėra nuimtas. Išimtis yra daroma taip vadinamiems "support remittances", kurie yra skiriami sušelpiti draugus ir gimines Europoje (SSSR imamai). Šie "support remittances" turi būti daromi bendra tvarka, per bankus.



Kai Armijos bomberis smogė į State Empire Building, New Yorke, tai savo jėga perkirtęs sieną perkirto ir elevatoriaus plieninius diržus, kuriais elevatorius buvo traukiamas ir viršų ir į apačią. Vienas tokių elevatorius, kurio diržus perkirto bomberis buvo vairuojamas Betty Lou Oliver, kuri su elevatorium be kontrolės krito 80 aukštų ir išliko gyva. Vaizdas parodo stovintį daktarą prie jos lovos. Ji buvo vedusi jūreivį, kuris šiomis dienomis grįžtas iš užjūrio.

## KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS

Rugpjūčio 8 d. Kunigų Vienybė pradėjo savo seimą pamaldomis šv. Jurgio bažnyčioje Brooklyn, N.Y.

Seimo posėdžiai buvo atidaryti 11:15 val. Seimo prezidentu buvo paskieisti: pirmininku kun. P. M. Juras, vice pirm. kun. Ig. Albavičius, sekretoriais kun. J. Vaškys, O. F. M. ir kun. St. Stonis. Rezoliucijų komisiją sudarė kun. J. Boll, kun. J. Vaškys, MIC ir kun. T. Chase.

Centro valdybos nariai išdavė savo raportus. Centro pirmininkas kun. J. A. Karalius skaitė ilgą organizacijos nuveiktų darbų pranešimą, kuris bus atspausdintas ir išsiųstas visiems kunigams kartu su išdininko ir sekretoriaus raportais. Provincijų pirmininkai pranešė iš savo veikimo.

### ieškau Savų

Prie tėvynės kalvų,  
Dažnai bėga širdis.  
Ieško žvelgia savų,  
Ten pri jų duris.

Nematyt, nematyt,  
Sermėgėlių pilkų,  
Tik sujudo lakstyt —  
Baisios gaujos vilkų.

Kur tėvelis, mama,  
Kur brolelis, sesuo?  
Kam daržely šalna,  
Gėles ryja ruduo.

Nematyt, nematyt,  
Skepetėlių baltų —  
Ėmė vėtros draskyt,  
Ją už gročių šaltų.

Kur sūnelis karys,  
Bijūnėlis gražus?  
Argi ji, uždarys —  
Į baisiausius grabus?

Kur draugužė miela,  
Svajonėlė šventa.  
Ar brangioji siela —  
Bus toli išbrukta?

Nematyt, nematyt,  
Sermėgėlių pilkų,  
Negaliu numaldyt —  
Ilgėsiūlių ilgų.

Bėga, klaupia širdis,  
Ten prie jųros plačios.  
Negaliu sulaukyt —  
Ašarėlės karčios.

Marija Aukštaitė.

### Tėvų Pranciškonų Misijos 1945 m.

Waterbury, Conn. — šv. Juozapo parapijoje, šv. Pranciškaus novena ir Tretininkų vizitacija, rugsėjo 8-17 d. — Tėv. Agnelius Krasauskas.

Plymouth, Pa. — šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atleidimai, rugsėjo 23-25 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Scranton, Pa. — šv. Juozapo parapijoje, šv. Pranciškaus novena, rugsėjo 26 d. — spalį 4 d. — Tėv. Juvenalis Liauba.

Franciscan Fathers  
Mount St. Francis, Greene, Me.

Pamaldų vadovėlio reikalą referavo kun. K. Vasys. Vadovėlis paruoštas ir išleis pats kun. K. Vasys. Vadovėliui paruošti paliekama ta pati komisija: kun. K. Vasys, kun. P. Juras ir kun. J. K. Miliauskas.

Karo Veteranų organizavimą aiškino kun. J. Boll. Toliau paliekama ta pati komisija iš kun. J. Balkūno.

Kunigų Pašalpos Komisija pernai neveikė. Bet apie tretininkų reikalus plačiau kalbėjo kun. J. Vaškys. Papildė jo pranešimą kun. J. A. Karalius ir kun. J. B. Končius. Nutarta tretininkų reikalais atgaivinti Pašalpos Komisiją, kurią sudarys K. V. Centro valdyba ir pririnkti kun. K. Vasys, kun. J. Vaškys, MIC ir kun. J. Vaškys, O.F.M. Ypatingai bus dedamos pastangos gelbėti BALF vajais ir skyrių organizavimu.

Spaudos ir organizacijų reikalais kalbėjo visa eilė kunigų. Visų pasiryžimas pareikštas stiprinti katalikišką veiklą. Pasidžiaugta įstaigų, vienuolių ir mokyklų stiprėjimu, ir priziadėta finansinė parama.

Dvasiniu atžvilgiu stiprinti visuomenę nutarta

### Kam Rūbus Atiduot? Kandims, ar Nukentėjusiems?



Kiekvieno šėpoje yra drabužių, kurių niekad nevilkėsime, nors manoma, kad dar juos reikės naudoti. Jais minta kandys. Geriau tuos drabužius pasiūskime į

United Lithuanian Relief Warehouse,  
101 Grand Street,  
Brooklyn 11, New York.

ruošti konferencijas, rekolekcijas, sąskrydžius. Tretininkų kongregacijas lietuviškose parapijose nutarta prašyti tėvus pranciškonus imti po savo globa, o klebonus raginti parašyti iš kitataučių pranciškonų jurisdikcijos į lietuvius pranciškonus.

Iš kun. W. Masiulio pranešimo pasidžiaugta, kad

jaunumečių prasikaltimas yra mažas lietuvių tarpe. Jaunumečių draugijos gelbsti jaunimą išlaikyti geroje padėtyje. Jaunimą raginti į dvasinį luomą taipgi privalo būti tarp mūsų pirmųjų tikslų. Išsiplatinęs girtuokliavimas lietuviuose verčia dvasiškus susirūpinti blaivybe, pradedant jaunumečiais.

Priimta visa eilė rezoliucijų liečiančių lietuvių politinį, socialinį ir dvasinį gyvenimą. Seimas nors neper gausus, bet pasižymėjo rimtu klausimų sprendimu, ypač savo lietuviško gyvenimo dvasiniu atgaivinimu.

Dalyvavo viso 43 kunigai.

Kitiems metams naują Centrą Valdybą sudarė: garbės pirm. kun. J. A. Karalius, pirm. kun. J. Boll, išd. kun. P. A. Lekešis ir sekr. kun. Dr. Vitas Martusevičius. Seimas baigtas 5:30 val. vak. K. B.

Kad pasiektumėm dorinės tobulybės, turime pirmų pirmiausia rūpintis savo sielos grynumą. O sielos grynumas įgyjamas tik tuomet, kai širdis ieško tiesos ir valia siekia šventumo. Konfucijus.

# "Laimingesnis Dalykas Duoti, Kaip Imti" (Apl. 20, 35)

Džiaugsmas Našlaičiams

Paguoda Seneliams

Stiprybė Vaikeliams

Ramybė Dievotoms Mergelėms

Šventovė Darbuotojoms

Laimėjimas Aukotojams

## Nukryžiuoto Jėzaus Seserų Vienuolynas

THATCHER STREET

BROCKTON 54, MASS.

Nauja Lietuvaičių, Bostono Arkivyskupijoje, Įstaiga Yra Mūsų Džiaugsmas, Pažiba. Iš Elmhurst, Pa., Nukryžiuotojo Jėzaus Seselės Perkelia Savo Centrą į Brockton, Mass. Čia Turės: Naujo kryną, Seneliams Prieglaudą, Našlaityną.

PRAŠOME DIEVO GARBEI IR TAMSTOS DŽIAUGSMUI LIKTI VIENUOLYNO GARBĖS NARIU-STEIGĖJU, AMŽINUOJU NARIU, GERADARIU arba RĖMĖJU.

Seselės amžinai bus dėkingos. Už Tamstą aukos šv. Mišias, Novenas ir gerus darbus. "Taigi, būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas" (Luk. 6, 36), sako Jėzus.

Siunčiant auką, prašome pasinaudoti pridėta iškarpa.

OUR LADY OF SORROWS CONVENT

Thatcher St., Brockton 54, Mass.

Didžiai Gerbiamoji Motina Bonaventurė:

Prašau įrašyti mane į Nukryžiuoto Jėzaus Seselių Vienuolyno, Brockton, Mass. geradarių sąrašą, nes ir aš noriu naudotis Seselių maldų ir Vienuolyno gerų darbų vaisiais.

Auka \$.....

Vardas, Pavardė .....

Adresas .....

PASTABA. Šį lapelį prašome gražinti su auka. Kas aukos \$1.00 ar daugiau skaitysis metiniais geradariais. Aukavusieji \$25.00 skaitysis geradariais rėmėjais. Amžnieji nariai aukuoja \$100. Amžnieji Garbės nariai-fundatoriai-steigėjai aukuoja \$500. Auka galima siūsti dalimis. Su pakvitavimu Vienuolynas išduos gražius liudimus. AUKOJUSIEMS \$25.00 ar daugiau, bus įteikta graži vyskupo P. Būčio knyga — "ŠVČ. P. MARIJOS APSIREIŠKIMAI LIURDE".

## DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

Surinko ir išleido

Kun. P. M. Juras



Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštas odos viršelis; papuoštas lietuvišku kryžiumi. Paauskuota. Išoriniai puiki, patraukli, bet viduje dar gražesnė. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolio. Lietuvišku menu dabintų raidžių 22. Evangelijos Sekmadieniams ir Bažnytinėms šventėms. Novenų 12. Litanių 16. Vainikų maldų (Karunkėlių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (Vienos Liturginės — maldos iš Mišiolio). Graudūs Verksmai. Arti šimto puslapių pašvęsta maldoms į švč. Sakramentą.

Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai — atspausdinta visi Poteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži. Iš priežasties karo spausdinta nedaug. Paskubėkit įsigyti. Kaina — \$3.50. Rašyk:

### DARBININKAS

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Darbininko" Administracija,

Siunčiu \$..... ir prašau prisiūsti ..... knyga(s)

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS šiuo adresu:

Vardas ir Pavardė .....

Galvė .....

Miestas ir Valstija .....



# "DARBININKO" JUBILIEJINIS KONCERTAS

## Sekmadienį, Spalių-October 21 d., 1945

So. Boston High School Auditorijoje, G Ir Thomas Park, So. Boston, Mass.

Programą išpildys San Carlo Operos artistė Birutė Ramoškaitė, muzikas Povilas Sakas su savo grupe, muz. V. Stasevičius su Providenciečių grupe ir kiti. Programa prasidės lygiai 3 val. p. p. Įžanga su taksais \$1.20 ir \$1.80.

NUOŠIRDŽIAI VISUS KVIEČIAME DALYVAUTI.

### Malonūs Lietuviai!

Jei norite praleisti gerą atostogą ir pasigrožėti gražia lietuviška gamta, važiuokite į Maine valstybę. Lietuvos Pranciškonai turi Maine valstybėje labai gražioje vietoje, prie didelio pušynų miško, savo vienuolyną ir koplyčią. Tėvai Pranciškonai mielai priims visus lietuvius, atkeliavusius į Maine pasilsėti, pasimaudyti ir pažvejoti gausiuose Maine ežeruose.

Visus malonius lietuvius Tėvai Pranciškonai taip pat kviečia dalyvauti rugpjūčio 26 dieną, sekmadienį, savo Šv. Antano vienuolyno, Mount St. Francis, Greene, Maine pašventinimo metinėse sukaktuvėse ir Maine valstybėje pirmojo Nekalto Pradėtosios Švenč. Panos Marijos Seserų Lietuvių vienuolyno, St. Clare's Villa, Greene, Maine pašventinime. Pašventinimo apeigas atliks Jo Ekscelencija Portlando vyskupas Juozapas McCarthy. Naujasis Nekalto Pradėtosios seserų vienuolynas Greene, Maine įkurtas Lietuvos Pranciškonų rūpesčiu. Jame gyvena lietuviškos seserys, kurios dirba Tėvų Pranciškonų leidžiamo šv. Pranciškaus Varpelio administracijoje ir kartu rūpinasi Lewistono lietuvių jaunimo religiniu ir tautiniu auklėjimu bei lavinimu.

### Pašventinimo Dienoje

11 valandą — bus iškilmingos Mišios su pamokslu Tėvų Pranciškonų vienuolyno koplyčioje.

3 P. M. — Jo Ekscelencijos Vyskupo sutikimas ir seselių vienuolyno pašventinimas.

4 val. — Šv. Pranciškaus stovylos pašventinimas Tėvų Pranciškonų vienuolyno sodnelyje.

Po pašventinimo iškilmių vienuolyno miške bus didelis Naujosios Anglijos Lietuvių

### PIKNIKAS

#### VISUS MALONIUS LIETUVIUS

kviečiame dalyvauti pašventinimo iškilmėse ir piknike. Pašventinimo išvakarėse rugpjūčio 25 dieną, 7 P. M. Šv. Baltramiejaus salėje, Lewiston, Me. bus didelė vakarienė. Kas atvažiuos anksčiau, kviečiame dalyvauti ir vakarieniėje.

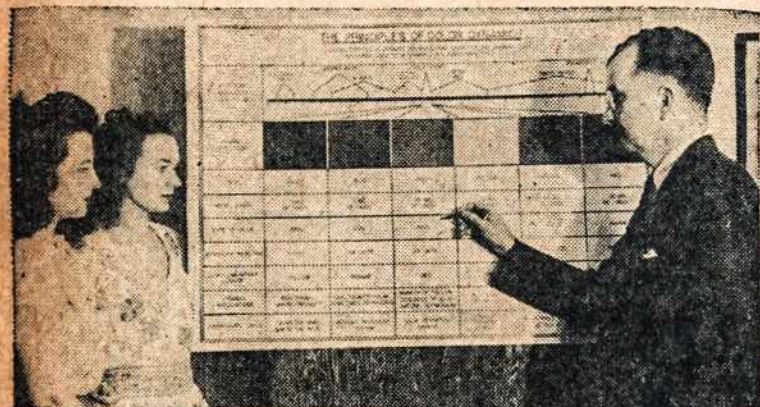
Geriausieji keliai važiuojant į Greene, Maine:

Automobiliu — Nuo Bostono iki Portlando kelias No. 1. Nuo Portlando iki Greene reikia važiuoti per Lewistoną keliais — Nr. 3, 4, 100, 202. Šie visi keliai praeina pro Pranciškonų vienuolyną, kuris yra 6 miles nuo Lewistono, prie pat Highway'o.

Autobusu — Autobusai iš New Yorko, Bostono ir Portlando į miestus Bangor ir Waterville, Maine praeina pro pat vienuolyną.

Traukiniais — Yra tiesioginis susisiektimas tarp New Yorko ir Lewistono. Iš Bostono North Station išeina į Lewistoną 12 valandą dienos labai geras greitis traukinys. Atvykę į Lewistoną, skambinkite į vienuolyną telefonu — Greene, Maine — 128R24. Vienuolynas tuoj prisiųs karus. Tat, laukiame atvykstant malonių svetelių.

LIETUVOS PRANCIŠKONAI.



Hayes Quinn, spalvų dažymo specialistas inžinierius išrado naują — color dynamics — spalvą, kuri viduje labai gražiai papuošia sienas ir kitus reikmenis ir duoda akims poilsio. Paveikslas parodo, kaip profesorius aiškina Pittsburgho universitete studentams naujų spalvų veikimą į akis ir puikų toną kambariuose.

### Lietuviai Karininkai

#### Surinko IZABELĖ BALTRAMAITIENĖ

(Tėsinys)

Lieut. Kenneth E. Mikalauskas, A. A. F., iš New Britain, Conn., yra atlikęs 60 oro misijų, prie Air Medal yra gavęs 6 Oak Leaf Clusters.

Capt. Walter V. Norak, U. S. A., iš Chicago, Ill., gydytojas, 1945 m. prad. buvo Pranciškonų 11-tu pėstininkų pulku, už pasižymėjimus karo veiksmuose apdovanotas Bronze Medal.

Lt. Bill Osmanski, U. S. N., Providence, R. I., dantų gydytojas, buvo cituotas už išgelbėjimą marino iš "quick sand".

Col. Joseph Remus (Rimas), U. S. A., iš Shenandoah, Pa., dalyvavo vadovavime Guam salos atėmimo, 1944 m. pabaigoje buvo grįžęs iš J. A. V. iš Pacifiko frontų.

Lt. Charles Rudauskas, A. A. F., iš Chicago, Ill., 1945 m. kovo mėn. 21 d. žuvo orlaivio nelaimėje arti Clovis, N. M.

Capt. Charles J. Rutt (Ratkevičius), A. A. F., iš Wilkes-Barre, Pa., dantų gydytojas, 1945 m. vasario mėn. garbingai išleistas iš karinės tarnybos.

Capt. Edward J. Silks (Silkas), A. A. F., iš New Haven, Conn., inžinierius, 1945 m. prad. buvo apdovanotas Bronziniu Medalium už "meritorious service" Vidur-Rytų ir Viduržemio Jūros kovų srityse.

Lt. M. Šmigelskis, U. S. N., iš So. Boston, Mass., kapellonas, paskirtas prie Marine Corps, jis tarnauja Pietų Pacifike, pirmas palmdas atlikė Okinawa saloj.

Capt. Tadas J. Spelis (Spelius), A. A. F., iš Hartford, Ct., lakūnas, ypatingai pasižymėjo oro kautynėse prieš vokiečius, ypač kovoje prieš "robotus", 1945 m. prad. pakeltas veikimu karininku jo 422nd "Green Bats" Night Fighter vieneto. (Neseniai pakeltas majoru. Red.)

Capt. A. J. Staliois, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., gydytojas, 1945 m. prad. buvo kur nors Vokietijoje.

Lt. Albert Stravinskis, U. S. A., iš Elizabeth, N. J. 1945 m. prad. paliuosutas iš vokiečių belaisvės.

Lt. Domininkas Varnas, U. S. A., iš Chicago, Ill., 1945 m. belaisvių stovykla, kur jis buvo internuotas buvo subombarduota ir jis joje žuvo.

Capt. Rudolph Vasalle, U. S. A., iš Chicago, Ill., advokatas, 1944 m. buvo sužeistas per karo veiksmus Belgijoje.

Lt. Anthony Yenlavage, A. A. F. iš Kingston, Pa., buvo atlikęs 28 oro misijas, šiaurės

Afrikoj, Sicilijoje ir Italijoje, grįžęs į J. A. V. buvo paskirtas aviacijos instruktorium Cartland, Ala., 1945 m. vasario mėn. 23 d. žuvo lėktuvo nelaimėje arti Hartsell, Ala.

Lt. John Zaikis, U. S. A., gydytojas, iš Chicago, Ill., 1945 m. prad. buvo paskirtas prie Fittsimmons General Hospital, Denver, Col.

Capt. Vincent R. Zdzanukas, A. A. F., iš New Britain, Conn., per 14 mėnesių Pietų Pacifike atliko 51 bombardavimo misiją, apdovanotas Air Medal su 8 Oak Leaf Clusters ir Distinguished Flying Cross, 1945 m. prad. buvo Langley Field, Va.

### ANTRASIS KARININKŲ SĄRAŠAS

Lt. Algirdas Akylaitis, A. A. F., iš Pittsburgh, Pa., po penkių metų kariuomenėje 1945 m. kovo mėn. 1 d. netikėtai mirė stovykloj Alabamos valstijoje.

Lt. Alfonse Alčiauskas, A. A. F., iš Dorchester, Mass., lakūnas, yra padaręs 11 misijų virš Vokietijos, po 11 mėnesių vokiečių belaisvėje 1945 m. birž. grįžo į J. A. V.

Lt. Frank Aleksa, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., 1945 m. prad. buvo Belgijoje.

Lt. George C. Alexander, A. A. F., iš Pittston, Pa., lakūnas. Lt. Robert Andrejūnas, U. S. A., iš Manchester, N. H., tankų specialistas.

Capt. Jerome A. Andrulonis, A. A. F., iš Mt. Carmel, Pa., už ypatingą pasižymėjimą statant

aerodromą Burmoje buvo apdovanotas Bronzinės Žvaigždės medaliu.

Lt. Frank Arlauskas, A. A. F., iš Chicago, Ill., lakūnas.

Capt. Antanas Augustauskas, U. S. A., iš Waterbury, Conn., po karo veiksmų Europoje, 1945 m. birž. mėn. grįžo į J. A. V., yra apdovanotas Silver Star, Purple Heart (du kartus), Pranciškonų Garbės Kryžiu ir kitais pasižymėjimais.

Lt. Marie Madeline Baigis, U. S. Navy Nurse Corps., iš Plymouth, Pa., slaugė, tarnauja Pearl Harbor, Hawaii.

Lt. Commander Victor E. Bakanas, U. S. C. G., 1945 m. prad. tarnavo su Destroyer Escort Atlantikos vandenyse.

Lt. Sam Bakanauskas, A. A. F., iš Haverhill, Mass., B-25 bombardierius, pasekmingai daug kartų bombardavo Vokie-

tiją, 1944 m. pateko į vokiečių belaisvę, yra apdovanotas Distinguished Flying Cross su 4 Oak Leaf Clusters.

Commander Fred E. Bakutis, U. S. N., iš Brockton, Mass., naikintuvų grupės vadas, yra nušovęs 6 japonų lėktuvus, jo lėktuvas buvo pašautas, ir jis buvo priverstas nusileisti jūron, kur po septynių dienų guminiame valtelyje Amerikos karo laivas jį išgelbėjo.

(Bus daugiau)

### Juozas Kasinskas

Inc.

Laidotuvių

Direktorius

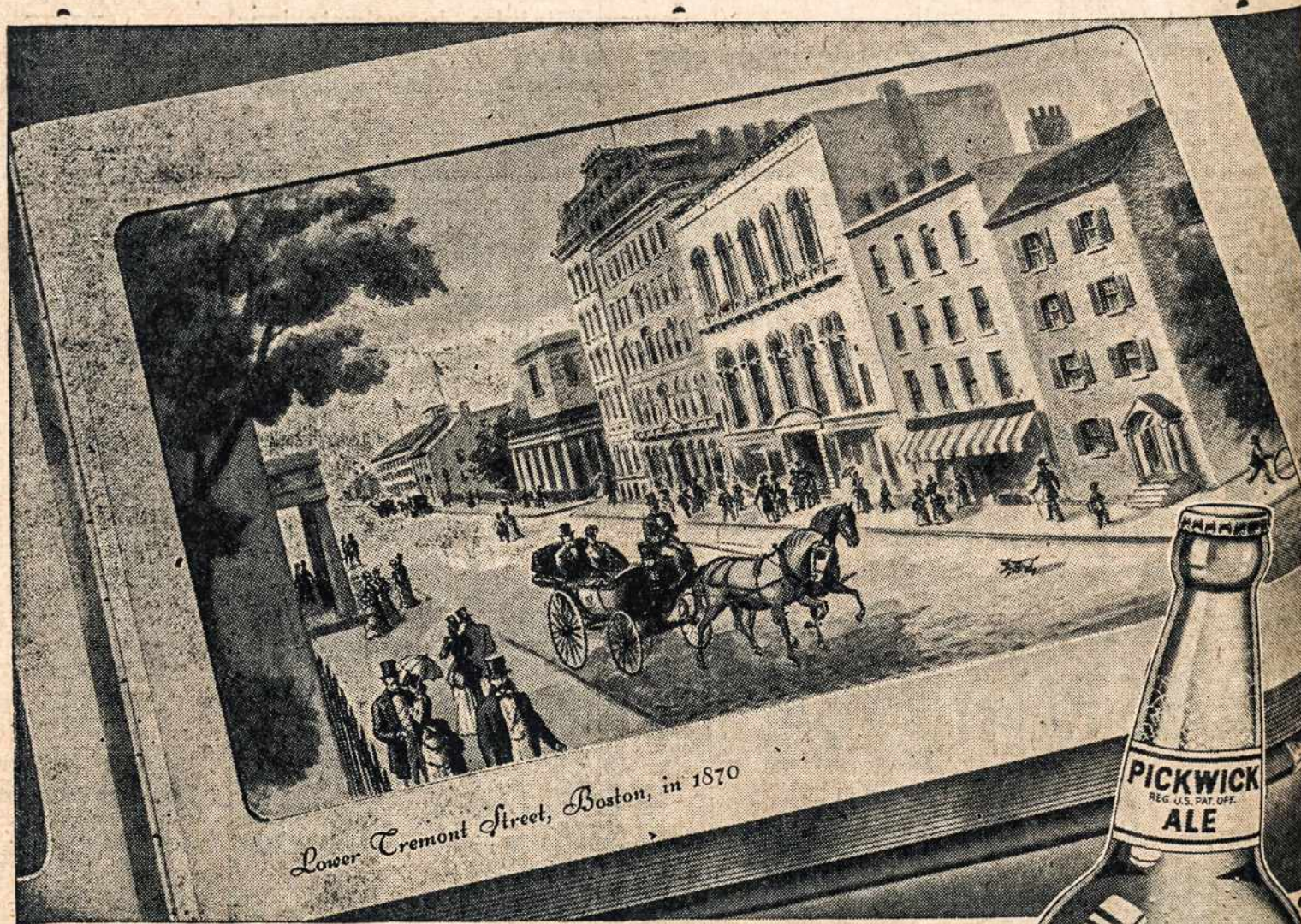
602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinai dėl visokių reikalų

Patarnavimas Dieną ir Naktį



### IN 1870.

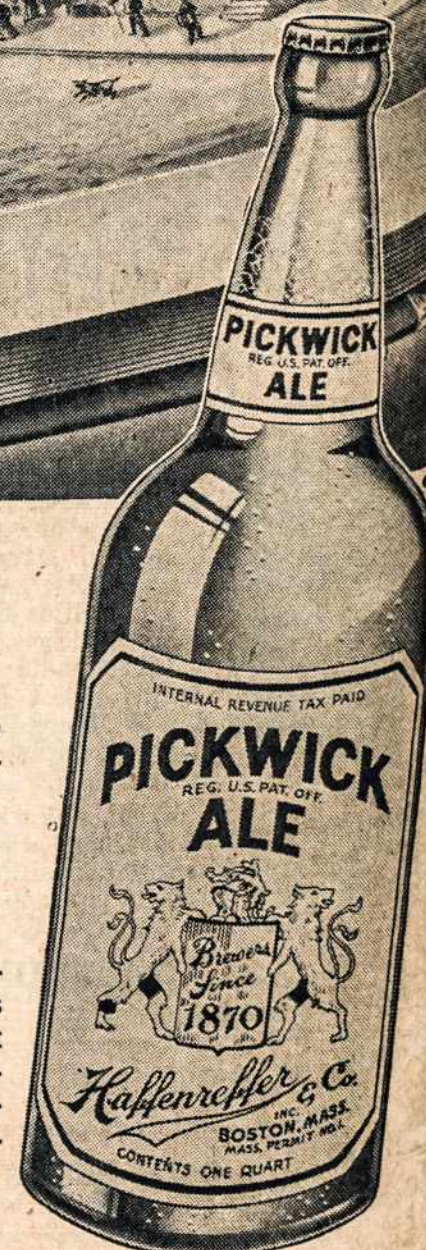
kada kurėsi Haffenreffer & Co., Inc., apie Tremont Streetą sukosi socialis Bostono veikimas. Tenai gyveno žymiausi miesto piliečiai ir stovėjo svarbiausi Naujos Anglijos kultūros ir pasaulinksinimo centrai.

### IN 1945

kad ir yra užsilikę keli pirmųjų istorinių pėdsakų, primenančių senąjį Bostoną, žymesnysis Tremont Streetas yra virtęs jau didžiąja komercijos gatve. Šiandien per valandą Tremont Streetu pravažiuoja daugiau vežimų, negu Septyniadešimtais metais pravažiuodavo per mėnesį. Panašiai augo ir Haffenreffer & Co., Inc., ką gamina PICKWICK ALE. Tarp didžiųjų Amerikos bravorų ji užima žymią vietą.

### SEVENTY-FIFTH ANNIVERSARY YEAR

BREWED BY HAFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass.; BREWERS SINCE 1870



# VIETINĖS ŽINIOS

## ŽINUTĖS

Rugp. 19 d., mirė miesto ligoninėje, 6 mėnesius pasirgęs Pranciškus Juškauskas, 54 metų amžiaus, gyv. 12 Swallow St., So. Boston, Mass. Paėjo Kuršėnų parapijos. Amerikoje pragyveno 37 metus. Paliko žmoną Oną (Simanavičiūtę), 4 vaikus ir vieną seserį. Laidojimas trečiadienį, 9 val. ryte, iš šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčios, šv. Mykolo kapuose. Mėškinės už gyvus ir mirusius. Kūnas pašarvotas pas grabatorių J. Kasparą, 187 Dorchester St.

Rugp. 19 d., tapo pakrikštyta Džiana Maria Prano ir Aleksandros (Mataitės) Kaškonų. Taip pat buvo pakrikštytas Richardas - Jonas Vincento ir Marės (Jonutytės) Baravykų.

Tą dieną šv. Petro parapijos bažnyčioje buvo daroma rinkliava naujoms parapijos mokykloms.

## DAKTARAI

Tel. TROWbridge 6330  
**J. Repshis, M. D.**  
(REPSYS)  
Lietuvių Gydytojas  
278 HARVARD STREET  
Kampus Inman arti Central Sq.  
CAMBRIDGE, MASS.  
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

## IVAIRUS SKELBIMAI

**A. J. NAMAKSY**  
REAL ESTATE & INSURANCE  
414 W. Broadway  
South Boston, Mass.  
Office Tel. So. Boston 0948  
Res. 37 Oriole Street  
West Roxbury, Mass.  
Tel. Parkway 1233-W

## Pristatome Vyną, Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos gerimus pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, pakerms ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:

### BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS - J. SKENDELIS, Savininkai  
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

## Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra SOUTH BOSTON CAFE

VINCAS BALUKONIS, Savininkas

Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausią alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.



Tel. SOU. 4645  
**New Styles**  
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.  
Soft, Cream-Oil Permanent \$8.  
Includes shampoo, Cutting and Individual hair Style.  
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.  
Other permanents from \$5. to \$50.  
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.

## CASPER'S BEAUTY SALON

738 E. Broadway, South Boston, Mass.  
Experienced Manicurist always present  
No Appointment Necessary  
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings

# PAŠVENTINTA PARAPIJINĖ LIETUVIŲ MOKYKLA

Sekmadienį, rugp. 19, š. m., buvo pašventinta su iškilmingomis pamaldomis šv. Petro lietuvių parapijos mokykla, kampas "T" ir 6th St., So. Boston. Pamaldomis rūpinosi šios parapijos klebonas kun. Pr. A. Virmauskis, kuris prisikvietęs kunigų ir parapijiečių surengė iškilmingą mokyklos šventinimo momentą. Mokyklos šventinimo celebrantais buvo Monsignoras J. Wright, D. D. Jis savo turiningoje kalboje po šventinimo apeigų atlikimo, pabrėžė, kad jis sveikina kleboną kunigą Pr. Virmauskį, vietinius kunigus ir parapijiečius, Jo Ekscelencijos Arkivyskupo Cushing, D. D., vardu ir nuosirdžiai dėkoja už kooperaciją, kaip parapijinę mokyklą, taip ir Seserų Nukryžiuotojo Vienuolyno Motiniško Namų išgyjimo pasidaravimo progą. Monsignoras J. Wright, D. D., kreipia ypatingą dėmesį į šiuos lietuvių nepaprastai laimėjimą. Ši mokykla šventinama dienoje, kada visas pasaulis neša taikos mintį, kada ir šios šalies prezidentas skyrė šią dieną Maldos dieną. Taigi ir ši mokykla, mokins mažyčius ne neapykantos, ne kiverčių su kaimynais... bet Dievo ir artimo meilę... Ir taip Monsignoras J. Wright, D. D., išaiškino kilnumą ir reikšmę šios parapijinės mokyklos bendrai katalikiškumui ir žmoniškumui, o mes lietuviai turime dar džiaugtis, kad tai yra lietuviškos parapijos lietuviška mokykla, mokins joje mokytojos lietuvaitės vienuolės. Atsiminti.

Sekmadienį, rugp. 26 d., 11 v. ryte, naujas kunigas Rusteika laikys savo primicijas. Ačiū Dievui.

Sekmadienį visos šv. mišios bus laikomos paprastomis valandomis.

1:30 v. p. p. įvyks bankietas pagerbti naują Dievo pasiuntinį.

**IRENGKIME VAIKŲ DARZELĮ.** Parapijos mokykloje bus vadamas kūdikėlių kambarys bei vaikėlių darželis. Šiam kambariui reikia mažų kėdžių, staliukų, įvairių žaislų. Ieškome fundatoriaus tam puošniam mažulėlių kampeliui. Galima ir po vieną tinkamą dalykėlį padovanoti.

**F. Simanavičius Aukojo \$10.00**

"Darbininko" presmanas turėjęs savaitę atostogų, sugrįžo apdėgęs saule. P. nas Simanavičius būdamas geroje nuotaikoje ir įvertindamas "Darbininko" jubiliejinę sukaktį, rengiamo koncerto fondan aukojo \$10.00. Dėkojame p. Feliksui už nuosirdumą.

**DAR GALITE GAUTI TIKIETŲ**

Kaip jau buvo "Darbininke" rašyta, kad naujai įšvesto kun. J. B. Rusteikos primicijų progą įvyks bankietas rugp. 26 dieną, šv. Petro par. pobažnytinėje salėje, 1:30 val. po pietų. Kviečiami visi dalyvauti ir pagerbti naują Kristaus darbininką - kun. J. B. Rusteiką.

Tikieta galima gauti "Darbininko" administracijoje, pas V. Valatką, klebonijoje, Medonį, E. Kudarauskienę, Tarutiene, M. Alčiauskienę, M. Karčiauskienę, Pečiulienę, Ramanauskienę ir Antanėlienę.

Patirta, kad šeiminių vadovybėje ponios Kotrynos Volsylienės gamina skanius pietus. Kviečiami visi dalyvauti. Rap.

ni Monsignoro žodžiai, kad katalikiškas pasaulis ne tik šiandien meldžiasi už taiką, bet jis meldžiasi per du tūkstančius metų ir su širdgėla pabrėžia, kad katalikai pasaulyje daugiausia nukentė dėl tos taikos stokavimo. Išvardina eilę tautų, kur taikos principai dar nedžiugina katalikų širdžių, jų tarpe minima ir Lietuva. Čia visai miniai lietuvių, apgulusiai mokykla visai buvo aišku, kas reikiška katalikiška teisinga taika. Katalikiška taika skelbia visoms tautoms lygias teises laisvai valdytis, turėti tikėjimo laisvę, laisvę nuo baimės, spaudos, žodžio, susirinkimų ir tt., laisvę.

Kleb. kun. Pr. Virmauskis, savo žodyje nuosirdžiai dėkojo celebrantui Monsignorui J. Wright, D. D., už jo pasiūlymą atliekant tas ilgas pašventinimo mokyklos ceremonijas. Pareiškė dėkingumą ir J. E. Arkivyskupui Cushing, D. D., kad jis teikė visokeriopą tėvišką paramą įsigyjant šią ir kitą mokyklą. Reiškė savo didelį dėkingumą ir parapijiečiams, kurie taip nuosirdžiai remia šios mokyklos įsteigimą. Dėkojo kunigams, kurie teikė šiose ceremonijose dalyvauti, taipgi ir visiems parapijiečiams.

Aišku, kad klebonas savo dalį atliko su visu nuosirdumu, bet dar paliko parapijiečiams ateiti su galutina parama, būtent: reikia prisidėti, kas gali finansinai, kad kiekvienas savo dalį išpildytum. Reikia kreipti savo vaikučius, kad ir iš toliau į šią mokyklą, kad ji būtų skaitlingai lankoma ir joje pražydytų lietuviškumo židynis. Čia turėtų būti nukreiptos visų lietuvių širdys, nes čia ir tik čia mažytis lietuviukas ir lietuviutė išgirs aiškų lietuvišką žodį, ta kalba, kuria kalbėjo mūsų tėveliai ir tėvelių tėveliai. Čia diena iš dienos mažieji kraus į savo lietuviškas širdėles to lietuviško turto, kaip aukso šilko, siūlėlių ir jie tik čia lankydami mokyklą supras Lietuvos gamtos gražumą, katalikiškų tiesų kilnumą, artimo meilės reikalingumą ir tt. t.

Mokyklos remontas dar galutinai neužbaigtas, bet jau gerokai įpusėtas. Bet ligi mokslo metų pradžios bus viskas užbaigta. Tik reikia kiekvienam lietuviui suprasti, kad ar jis turi mažyčių, ar jo jau paaugyti, ar jis neturėjo laimės jais visiškai džiaugtis, nei vienas padorus lietuvis nėra palijuosutis nuo pareigos tą mokyklą paremti. Reikia įsigilinti, kad čia mokykla įkurta ne vieniemis metams, kad ši mokykla įkurta ne tavo kaimyno vaikams, kad ši mokykla nėra kitos tautos mokykla, bet ši mokykla jau planuojama statyti, anot klebono kun. Virmauskio, per penkiasdešimt metų ir štai šiandien pražydo jos pumpuras, kaip dangaus rožė ir tai lietuviškoms spalvoms ir ilgiausiemis metams, visiems lietuviams, kur dar kryžius pakibo, kur laisvė viešpatuoja. Reikia tik džiaugtis tokia ištaiga visiems lietuviams ir savo vardus įrašyti į tos mokyklos rėmėjų, kad ir už šimto metų lietuvių vardai žerėtų pavyzdžiu būsimoms kartoms, kaip reikia branginti tos lietuviškos minties skelbėją-lietuvišką mokyklą.

Apie mokyklą prisirinko daugybė lietuvių. Ten buvo daug senyvo amžiaus, bet buvo ir tėvelių, kurie kaip tik yra apdovanoję šeimos džiaugsmu - vaikučiais. Jie, tur-būt, daugiausia suprato tos mokyklos reikšmę. Jie jau planuoja, kur tas mažy-

tis turi lankyti mokyklą. Tiesa, patogumas gal bus nevienodas. Vieni turės čia pat po langu, kiti per kelis blokus, kiti dar toliau. Bet jeigu mes pamąstysime Lietuvoje tolumą mokyklos nuo namų, tai mes rasime, kad čia ir toliau bus ateiti, bet patogiau eiti ištaisytais šalygatviais. Mes žinome, kad Lietuvos ir kitų šalių didieji vyrai ir mokytojai yra kilę daugumoje iš tu mokinių, kurie yra įdėję daugiau pasiūlymų įsigyjimui mokslo. Paimkime, kad ir šioje šalyje kokio nors sportininko istoriją bei jo darbą. Kas matė žaidžiant garsiąją futbolą. Jeigu ten anie žaidikai neparodytų tokio pasiūlymo, kokio reikalauja to žaidimo taisyklės, jie niekuomet nebūtų garsūs sportininkai. Ir taip kiekvienas darbas, kiekvienas amatas, prašyte prašo iš savo gėrbėjų, kad jie įdėtų širdį į tą darbą, kuriuori nori garsėti. Taigi, jeigu mes lietuviu norime garsėti svetimųjų tarpe, mes privalome įdėti širdį visam tam kas lietuviška, kas sava, kas kilnu, kad ir būsimosios lietuvių kartos džiaugtusi mūsų palikimu.

Man užkliuvo vienas kitas paklausimas senesniosios kartos asmenybių, kurios klausė: yra mokykla, bet kur vaikai? Gaila, kad toks mažas įsitikinimas. Man prisimena vienas strateginis nutikis. Tai buvo atsitikimas su Napoleonu, kuris buvo užkariavęs Europą ir pasiekė Maskvą. Kada Napoleonas atėjo su armija Suvalkijoje ir per Nemuną tiltai buvo nukelti tuomet karo vadai pranešė, kad negalima per Nemuną persikelti, nes tiltai nukelti ir tose vietose galingi priešai įsistiprinimai. Gi kitose vietose dideli karnai. Napoleonas pasiūlykė kariškus inžinierius ir paklausė, ar moksliškai - teoriškai imanoma keltis armijai per anuos kalnus? Inžinieriai žinojo, kad teorija tai vienas dalykas, o praktika, kitas. Bet jie sakė, kad teorija teigia galimybę. Tuomet Napoleonas įsakė armijai keltis per tuos kalnus ir įsakymas buvo įvykdytas. Tas pats ir su mokykla. Gaila, kad nevisi galvoja taip, kaip Napoleonas. Reikia turėti tikėjimo ir klausimas bus išrištąs. Reikia tik atlikti kiekvienam savo dalį. Man pasakojas vienas šio karo veteranas, buvęs inžinerijos batalijone. Jis sakė, kad inžinerijos batalijonas karo fronte kaip tiesia pirmose karo ugnies pozicijose tiltą per upę tai turi kiekvienas karys žinoti tik savo dalį darbo ir tą darbą laiku padaryti. Tie patys kariai stebisi, kaip jie per pusvalandį nutiesia tiltą per plačiąją upę. Reiškia, jie atlieka tik savo dalį ir visas darbas gražiausiai būna padarytas.

**KARO VETERANŲ IŠVAŽIAVIMAS**  
Sėkmadienį, Rugpiūčio-Aug. 26-tą d. NATIONAL PARKE, MONTELLO, MASS.  
Rengia Amerikos Legijono Stepono Dariaus Postas No. 317

Visi lietuviu nuosirdžiai kviečiami atvažiuoti ir kartu su pirmojo ir dabartinio karo veteranais pasisvečiuoti, atnaujinti pažintis ir maloniai laiką praleisti. Bus žaidimų, koncertų, dainų, muzikos, užkandžių ir gavinančių gėrimų.

**LIETUVAI REMTI PIKNIKAS**  
Rengia  
LIETUVAI REMTI DRAUGIJA  
Chauncy Lake Parke, Westboro, Mass.  
Rugpiūčio-August 26 d., 1945

Gros Dirvelio Orkestras ir dainuos Gabijos Choras  
Kalbės adv. Kalinauskas, Januški, Michelsonas ir kiti.  
BUS GERU UZKANDŽIŲ IR GERIMŲ.  
Visus broliškai kviečia  
LIETUVAI REMTI DRAUGIJA.

Atlikime ir mes kiekvienas savo dalį, o Dievas laimins mus ir naująją lietuvišką mokyklą, ir joje besilankančius ir jos rėmėjus.  
Kmp.

## Lankėsi Atvykęs Pabėgėlis Iš Lietuvos

Ketvirtadienį, rugpiūčio 16 d. laivu atvyko į Bostoną iš Švedijos lietuvis pabėgėlis iš Lietuvos, kuris yra pergyvenęs pirmąją Rusijos okupaciją ir Vokietijos nacių okupaciją, bet jau nebeužėjo gyventi antros bolševikų okupacijos.

Atvykęs iš Lietuvos per Švediją yra medicinos studentas. Jis apie 21 metai atgal parvežtas į Lietuvą. Gimęs Amerikoje. Laikė pirmosios bolševikų okupacijos bandė kaip nors susisiekti su Amerikos konsulatu ir atstovybe, bet okupantai nepileido. Patyręs daug vargo ir pamatęs kiek daug Lietuvos piliečių bolševikai okupantai išvežė į Sibirą, nukankino kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, jis jau nebeužėjo daugiau su matyti ir gal ant savo kailio patyrti. Rusijos raudonajai armijai, jis Baltijos žvejų laiveliais kartu su kitais lietuviu per vargą pasiekė Švediją.

Švedijoje išsiryškino, kaip Amerikoje gimęs pilietis, leidimus grįžti į laisvą Dėdės Samo šalį. Pirmoji Amerikos lietuvių įstaiga, kurią atvykęs studentas aplankė, buvo LDS organizacijos centras ir "Darbininkas". Linkime jaunam studentui užbaigti mokslus laisvoje Dėdės Samo žemėje ir įsijungti į mūsų piliečių veiklą šios šalies ir mūsų tėvų žemės - pavergtos Lietuvos geroje.

## Surado Petrusėvičiaus Nuzudytoja

Policija ir FBI, agentai, parduodami moderniško mokslo metodus, surado Nevados Valstybės kalėjime kalinį, kuris kaip sako, prisipažinęs, kad jis šovęs likeriu krautuvejė, gruodžio 30 d., 1944. Juo esąs Raphael Skoop, 35 metų amžiaus, iš Brooklyn, N. Y. Jis jau nuo 12 metų amžiaus turis policijos rekordą ir ilgus metus buvęs kalėjime. Dabar jis sėdėjo Nevados valstybės kalėjime, kur jis sausio mėn., 1945 m. buvo nuvestas 14 metų už užpuolimą aplėšimo tikslu.

Taigi Bronio Petrusėvičiaus, gyv. Dorchester ir turėjusio Package Store, Bostone, nužudytojas, kaip sako policija, surastas. Jis bus pristatytas teismui į Bostoną.

A. a. Petrusėvičiaus našlė žmona su vaikučiais gyvena Dorchester.

## Lankėsi Svečiai Iš Tolimų Kolonijų

Pirmadienį, rugpiūčio 20 d. "Darbininke" lankėsi kun. M. Kazėnas iš Pittsburgh, Pa., kun. Justinas Vaškys, Lietuvos Pranciškonų viršininkas ir "Varpelio" redaktorius, ir Sese-rys Augusta, Aneta, Ceciliana ir Apalonia.

Kun. M. Kazėnas ir kun. Justinas Vaškys padarė 2,000 mylių kelionę svarbiais reikalais. Buvo nuvykę net į Wisconsin valstybę, o iš Bostono vyksta į Greene, Me., kur sėkmadienį, rugpiūčio 26 d. įvyks nepaprastos iškilmės - Seserų Vienuolyno šventinimas.

Taigi sėkmadienį, rugp. 26 d. visi keliai veda į Pranciškonų vienuolyną, Greene, Me.

Tą pačią dieną lankėsi "Darbininke" Nukryžiuotojo Jėzaus Vienuolyno šventinimo reikalais kun. P. M. Juras, to vienuolyno pagalbinės organizacijos centro pirmininkas, ir taipgi kiti valdybos ir šventinimo iškilnių ruošimo komiteto vadai, būtent, kun. P. J. Juškaitis, kun. P. V. Strakauskas, kun. J. Žuromskas, kun. F. Kenstavičius.

p. Jonas Pugžlys, lydimas p. Plutienės, taipgi lankėsi "Darbininke". p. Pugžlys gyvena East Hartford, Conn. Jis yra ilgametis "Darbininko" skaitytojas.

## IVAIVOS SKELBIMAI

### Parsiduoda Už \$10,500

dvejų šeimynų medinis namas Dorchesteryje, arti Ashmont Station. Puikūs vaizdai, kiekvienas flatas po 6 kambarius. Rendoras \$43.00 už kiekvieną flatą. Tile bath, baltos sinkos, furnice garu apšildomas, dvigubi langai, 4900 kv. pėdų daržo, 5 pėdų geležinės tvoros, gėlių galerija, vaisiniai medžiai victory garden. Atsiuškite vakarą po šeštos valandos: ZNOTIN, 54 Westmoreland St., Dorchester, Mass. (9-11-45)

### Factory to you

Monuments \$85.00 up  
Markers 32.00 up  
All lettering and delivery anywhere in New England  
Write for catalog  
**Memorial Granite Co., Inc.**  
159 Hancock Street  
Quincy, Mass.

## GRABORIAI

**S. Barasevičius ir Sūnus**  
MOTERIS PAGELBININKĖ  
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas  
Turi Notaro Tėlses  
254 W. Broadway  
SO. BOSTON, MASS.  
Tel. SOUTH Boston 2590  
Sūnau gyvenamoji vieta -  
838 Dorchester Ave.  
Tel. COLUMBIA 2537

## CASPER

FUNERAL HOME  
187 Dorchester Street  
South Boston, Mass.  
**Joseph W. Casper**  
(KASPERAS)  
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas  
NOTARY PUBLIC  
Patarnavimas Dieną ir Naktį  
Koplyčia šermentims dykal  
Tel. SOU Boston 1437  
SOU Boston 3960

## ZALETSKAS

FUNERAL HOME  
564 East Broadway  
SOUTH BOSTON, MASS.  
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas  
Graboriai ir Balsamuotojai  
Patarnavimas dieną ir naktį  
Koplyčia šermentims dykal  
NOTARY PUBLIC  
Tel. SOU Boston 0815  
SOU Boston 2609

# Literatūros Skyrus

Veda — Antanas Vaičiulaitis

## PERGALĖS ŠVENTĖS TIMES SQUARE NEW YORKE

Kaip visa Amerika, taip ir mes savo mažame pasaulyje laukėme pergalės žinių.

Praėjo sekmadienis, praėjo pirmadienis, ir vis negirdėti taikos žodžio.

Antradienio rytą, einant į darbą, Brooklyne buvo matyti per ankstyvo džiaugsmo ženklų. Pačiame gatvės vidury degė laužai, visur buvo pilna primėtytų popierių. Vaikai lakstė su birbinėmis ir skambaliukais. Mergaitės vaikščiojo su pribertais popieros skrutuliukais plaukuose.

Klausomės radio: esą, Šveicarijos ir Vašingtono kanceliarijos dirba suplukusios, skaitydamos slapstus raštus iš Japonijos imperatoriaus.

Bet mums reikia vieno žodžio: taika! To žodžio vis nėra ir nėra.

Skundžiamės: "Jei Trumanas žinotų, kad mums jau reikia laikraštį spausdinti, jis tikrai paskelbtų, kad pergalė čionai!"

Laikraštis paruoštas, — tik duok ir spausdink. Bet kaipgi jį išleisti be svarbiausios žinios: kad jau karas baigtas!

O Trumanas tyli. Kai nusiminę jau buvom paleidžia laikraštį, staiga septintą valandą vakare išgirdom Baltųjų Rimų pranešimą, kad imperatorius Hirohito pasiduoda.

Tą žinią surinkti, sudėti į forma ir paleisti mašinos buvo trumpas darbas.

Dabar — pergalės šventė! Kurgi visas New Yorkas trauks, jei ne į Times Square.

Pati kelionė buvo įsidėmėtina: viskas trenkė pergale. Dūdos dūdavo, švilpnės švilpė, sunkvežimiai lakstė, pilni berniukų ir mergaičių. Visi jie mojavė vėliavomis ir nesigailėjo savo gerklų.

Aš isiklausiau į automobilių balsus ir pajutau, kad jie ne signalus duoda, bet melodijas triūbia. Nuolatinė automobilių daina skamba.

Daug sykių važiauvau per šį Williamsburgo tiltą, per tas vietas, kur — medis

kažkas tradiciška, nesykį girdėta. Aha! Gi taip šaukdavo indėnai, kai karo žygyje jie puldavo baltuosius. Prisipažinsiu, to indėnų riksmo aš niekad nesu girdėjęs nė su jais kovęsis: aš tokį raudonodžių balsą patyriau tik iš filmų. Matyti, New Yorko vyrai, moterys ir vaikai taip pat šį tą atsiminė iš filmų.

Kiti vėl pūtė dūdas, dainavo, skambaliukais žvan-gino ir kitokių linksmybių prasimanė. Antai, tas drūtas kareivis buvo užsidėjęs plačiabrylę damos skrybelę, anoji ugniaplaukė mergaitė visiems aplinkiniams žnaibė pirštais žandus. Ji buvo tiek suprantanti, kad savo žnaibymą pradėjo ne nuo kokio jauno vyruko, bet nuo vieno seneliuko.

Tas tik nusišypsojo... Visko čia nenupasakosi. Bet atsiminkite svarbiausia: buvo daug triukšmo ir daug spūsties... Kitų veiduose ir liūdesio matai. Tos motinos sūnus gal jau niekad negrįš. Anoji mergaitė, dailiausia iš jų visų, stovi be šypsnio, nusiminusiomis, didelėmis akimis. Ar ir jina nesulauks žinios, ne artimo žmogaus iš Pacifiko salų? Ir ne ji viena bus — daug kas nesulauks, nors mėlynas akis pražiūrėtų ir gražiausiais žodžiais šauktųsi.

Išlipkim, tai Times Sq. Toji gal yra garsiausia aikštė visoje Amerikoje. Net ne aikštė nepavadin-tum šios vietos, tik gatvių

Tarp to laivo žmonių aną nelaimingą kovo dieną labiausiai išgarsėjo savo sumanumu ir pasiaukojimu Bostono jėzuitas — kun. J. T. O'Callahan.

Žiburiai žerėjo ir ant "Franklino". Taip gydė tūkstančiai rankų jį, didįjį karo invalidą. Traukiniui nuo tilto nusileidus po žemėmis New Yorko pusėje, triukšmas didėjo. Šaukė, kiek keno gerklė nešė. Bet įsiklausius, tam klykavime buvo

### Išguiti Broliai

Nuo parako dūmų vasara aptemus, Zemė apskaišė rože kruvina... Išguiti mūs broliai iš vargo, paseno; Nėr duonos; nė rūbo; minia alkana.

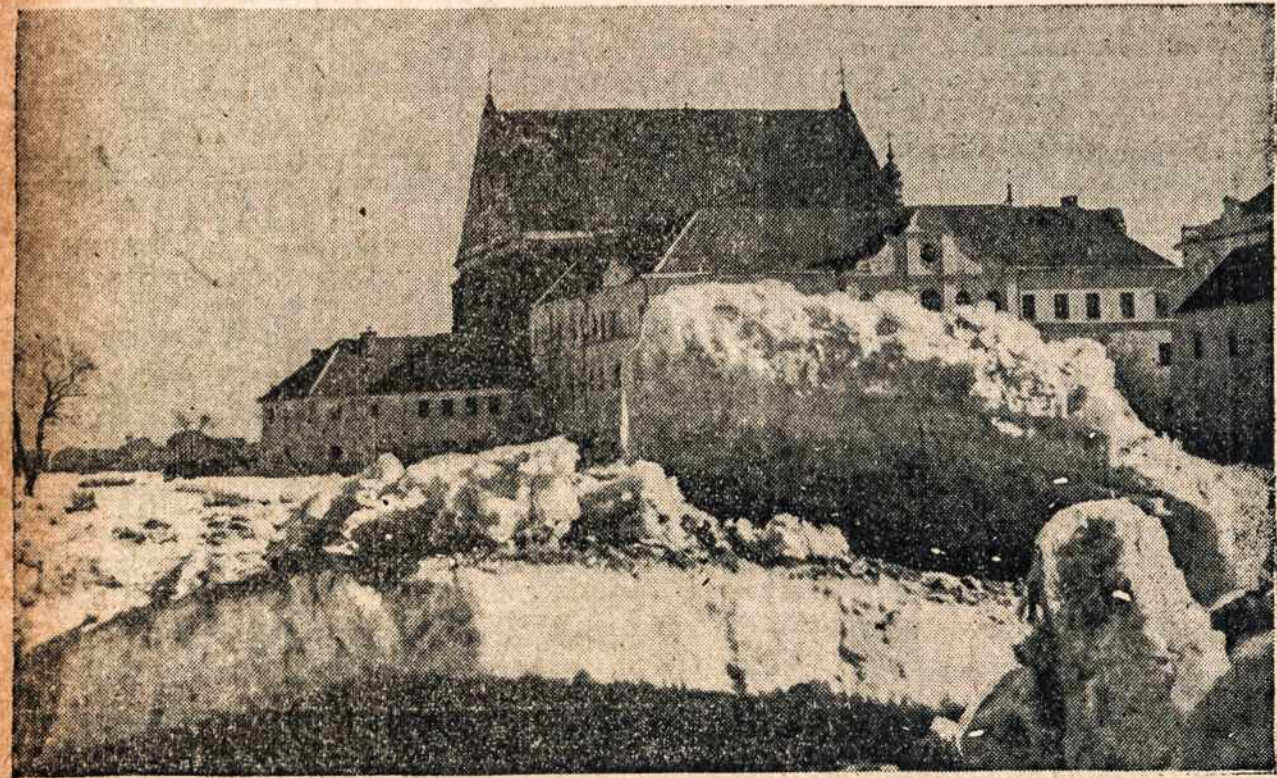
Pražiūrėtos akys į tėviškės kraštą, Kur liko namelis, sodai ir laukai. Ir taip sunku nešti pabėgėlio našta, Velka ją seneliai, moterys, vaikai.

Velka artojęlis ir inteligentas. Svetimi rubežiai, fabrikai, namai... Pūslėmis numynta asfaltas ir plentas, Iš savo lizdelio išmesta ūmai.

Barakai dulkėti, barakai triukšmingi, Nevienam užmerkė lūkėsio akis. Grabas paskui grabą prasti, šiurpulingi, Išėjo į amžių, nieks jų nematys.

Tai kas kad išgujo mus tūkstančius šimtų, Tuo mes praplatėjom pasauliu savu: Lietuva mums gema, naujoj aušroj švinta; Ji bus galingesnė iš mūs sopulių.

Marija Aukštaitė.



Kai pavasariop Nemunas pradeda laužti savo ledus, tai užpilia krantuose bet kokius pastatus. Šis vaizdas parodo, kaip ledais užkrauta Vytauto bažnyčia Kaune.

### TEVYNĖ

(Dviem skaityti)

Kur eini, į kokį kraštą,  
Kur gi nori tu nueit?  
Ar nuneši savo našta?

— Aš, brolau, einu taip greit  
Į Lietuvą, į tėvynę,  
Atgaivinti sau krutinę.

— Į Lietuvą?.. Nepatarčiau,  
Jau netaip ten, kaip seniau,  
Nes senovė griaua, verčia...

— Noriu aš nueit veikiau  
Ten savuosius atlankyti,  
Jiems daug nauja apsakyti.

— Nerasi tu ten savųjų,  
Atsirado ten piktučių  
Daugel išgamų senai.

— Aš vis vien einu skubiai,  
Ten draugai atliko kaime;  
Gal tėvynėj rasiu laimę.

— Nesutiksi tenai gera,  
Ten vargai, gili tamsa,  
Tvirtas silpną muša, bara...

— Nors nesklusta ten šviesa.  
Aš einu, — tenai tėvelis,  
Ir močiutė, ir seselės.

— Tu — lietuvis, tai ir tėvas  
Nebnorės tavęs pažint,  
Kodėl taip, tik žino Dievas!

— Iš gėlių einu nupint  
Aš vainiką, pakvėpuoti  
Grynu oru, padainuoti.

— Bet ten ponai iš puikumo  
Jau nekenčia mūs' dainų,  
Sako — jose daug prastumo.

— Nieko, liki sveiks! Einu  
Bent numirt aš į Lietuvą,  
Jei ir dainos tenai žuva!

Juozas Mikuckis.

### susibėgimu.

Ligi iš po žemių išlindom,  
Jau ir kvapo pritrūko: taip  
buvo ankšta ir tvanku.

Lauke — minių minios.  
Ko čia žmogus nerasi —  
jaunų, senų, mažų, geltonų,  
baltų, juodų, jūrininkų,  
kareivių, darbininkų,  
policijos, fotografų, dainininkų...  
Ne, tikrai aš neapsiimu visų jų susikaityti.

Daugumas, vos išlindę iš  
pogrindžio, stabtelia ir pa-  
siskaito žinias, elektros  
raidėmis bėgančias aplink  
"Times" laikraščio namą.  
Taip, Hirohito pasidavė.  
Taip, Trumanas pareiškė  
Baltuosiuose Rūmuose...

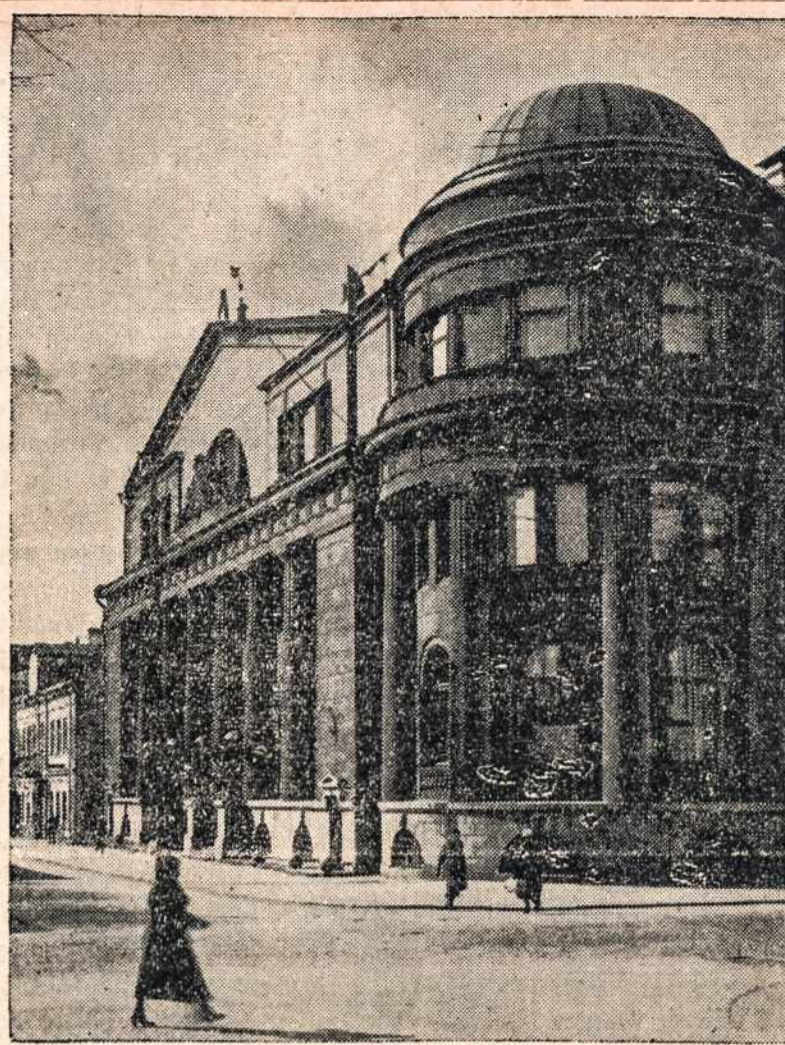
Kol suskaitai, ką prezi-  
dentas pareiškė, minia ta-  
ve pagriebia ir nustumia  
savo liūliavime. Žmonės  
eina ir eina, kaip vilnys  
plaukia aikšte ir aplinki-  
nėmis gatvėmis.

Vieni sau stebi, o kiti y-  
ra programos aktoriai:  
klykia, kaip indėnai, pučia  
birbynes, mėto iš langų  
konfektus. Visa tai jau yra  
girdėti dalykai.

Bet esama ir naujų. Iš jų  
ryškiausiai yra vilkai. Tai  
tie kareiviai, kurie atstos-  
ja strateginėse vietose ir  
gaudo merginas. Vieną nu-  
čiups, išsiibučiavęs pames  
ir puola prie kitos išbadė-  
jusio žvėries godumu. Vie-  
nos merginų bando pas-  
prukti, o kitos yra kazokai  
— taip apsikabina kareivį,  
kad, atsitraukus, ano vei-  
dai raudoni, kaip po kruvi-  
no mūšio.

Žmonių upė tave neša ir  
neša. Čia filmų šviesos  
plystelia, čia aukštai į  
elektros stulpą išlinkęs jū-  
reivis geria stiprybės iš  
buteliuko, čia negrų būre-  
lis, mušdami į dėžes muzi-  
ką, šoka savo šokius, kojas  
ir šlaunis mėčiodami. Kiti  
gudruoliai kopia į trafiko  
stulpus ir mėgina supai-  
nioti žalias ir raudonas  
šviesas.

Tuo tarpu nei riaušių nei  
lengų daužymo nematyti.



Zemės ūkio Banko rūmai Kaune, dar prieš raudonąją okupaciją davė krašto ūkininkams stiprią paramą ūkio kėlimui ir todėl Lietuvos ūkis konkuravo kitų Europos kraštų ūkius. O Sovietai negalėjo lyginti nei su savo pavyzdgingaisiais, kuriuos laiko ant parodos ir dabartiniu laiku, kad parodžius svetimšaliams.

### Svetimas Dangus

Kas man saulė be Mūšos vainiko  
Ir be Nemuno mielo krantų!  
Tik svajonė širdies nepaliko,  
Tik pasiemiau skausmą kartu.

Tik viltis, kregždute atplasnokus,  
Ves ir gundys. O kelias dygus.  
O žaizda — nenuplaus jos Dunojus,  
Tik užgydys tėvynės dangus.

Leonardas Žitkevičius.

### SKERDŽIUS

Neveltui New Yorko gėlėlė  
La Guardia prieš valandą  
visus tėviškai per radiją  
pamokė ir meldė būti klus-  
niais vaikais.

Kartais toje žmonių upė-  
je susimuša priešingos vil-  
nos, patenki į sukurius ir į  
spūstį.

Aplinkui žėri garsūs  
Broadway žiburiai: teat-  
rai, filmų žvaigždės, viso-  
ki skelbimai ir pramogos,  
— visi jie čia ugnimi išra-  
šo savo vardą.

Tame žmonių bangavi-  
me pats esi tik vienas lu-  
šas tarp dviejų milijonų.  
Du milijonai susibėgo  
šion aikštėn, į šias gatves  
— džiaugtis, šaukti, trauk-  
tis, šokti, dainuoti, pasi-  
žiūrėti ar susimąstyti.

Bet kai didysis miestas,  
pasaulio milžinas, į padan-  
ges iškėlęs galvą, šaukia  
pergalės dainą, ne visų šir-  
dis linksma.

Kiti susimąstę klausia,  
ar taika nesuves vienan-  
gimtinės lizdan tu, kurie  
buvo išskirti ir išblaškyti,  
as nesugražins į mielą pa-  
stogę tų, apie kuriuos nie-  
ko negirdėti...

Su tokiomis mintimis jie  
klaupiasi prie bažnyčios  
durų. Daug bus tokių, tavo  
brangiausiųjų, kuriems  
— taip apsikabina kareivį,  
kad, atsitraukus, ano vei-  
dai raudoni, kaip po kruvi-  
no mūšio.

A. Vaičiulaitis.

### Tekėjo Saulelė

Tekėjo saulelė pro debesėlį,  
Vai tai, vai tai pro debesėlį.

2. Ganėsi žirgeliai po pūdymlėj...
3. Jaunoji mergelė lineliui rovē...
4. Jaunajam berneliui pasidabojo...
5. Padėk Dievs, mergele, linelius rauti...
6. Tai dėkui, berneli, kur jodinėjji...
7. Pas tavo tėvelius valgiau ir gėriau,
8. Jau tave tėveliai man pažadėjo...
9. Ką valgei, ką gėrei, tai užmokėsi...
10. Aš jauna mergelė dar netekėsiu...

kiaušinių tupi, kaip volun-  
gės vaikus žindo, pasakoja  
apie laumes, kur pirtyse  
gyvena, pabaliuose vaka-  
rais audeklus velėja, siu-  
va maišus, gauda vaikus ir  
balosna murkdo; apie miš-  
kinius, kurie apsuka žmo-  
gui galvą taip, jog nuvedą  
jį kur raistan, paguldo ant  
kupsto, o žmogus tariasi  
namie ant priekrosnio gu-  
lįs... Pripasakoja, prime-  
luoja, jog vaikai net namo  
grįžti bijo, ypač jei pake-  
lėje yra bala ar pirtis...

O jau kad ateidavo vaka-  
karas, vaikams visai bėda:  
jie bijo nuleisti kojų nuo  
suolo, bijo atsistėti arti  
lango; sėdi kur kampuke,  
susirangę kojas po savim.  
Kad tėvas ar motina siųs-  
tų ko oran, vis tiek neis.  
Ne taip bijo kieme būti,  
kaip tamsoj eiti per prie-  
menę.

Ir dažnai Lapinas pasa-  
kojo vaikams, koki aplin-  
kui senovėj buvo ištekiniai  
miškai, kokios tankios bu-  
vo girios, kiek ten buvo vi-  
sokių žvėrių — vilkų, brie-  
džių, lokių, — koki senovėj  
buvo stiprūs žmonės.

Niekas tiek nemokėjo  
pasakų, kiek senasai Lapi-  
nas; niekas taip gražiai su-  
meluoti nemokėjo kaip ji-  
sai. Ir suviliodavo dažnai  
ne vien vaikus, bet ir se-  
nus žmonės. Spiaudo ap-  
gauti ir juokiasi patys sa-  
vimi, kad paklausė žinomo  
melagio, o kitą kartą ima  
ir vėl paklauso.

Nuo senų laikų Lapinas  
gyveno sodžiaus gale, dū-  
minėj pirkaitėj, be prie-  
menės gyveno du vienu su  
savo žmona, tokia senute  
ir neišmanėle, kaip ir jis.  
Vaikų juodu neturėjo; bet  
kas vieni metai augindavo  
du paršukus. Žmonės  
juokdavosi, kad sena Lapi-  
pienė juos kas savaitę  
prausia niekotaitėj, kaip  
vaikus, ir šukuoja.

Kaip gyveno senis Lapi-  
nas, niekas gerai nežinojo,  
ir neįdomu buvo. Kas vie-  
na vasara Lapinas ganė  
gyvulius, Lapienė uogas  
rinko...

Abu seneliai buvo visada  
liūksmi, ypačiai senelis.  
Matydami tai, ūkininkai  
ne vienas net pavydėdavo  
jiem.

— Matai, kaip gyvena...  
Kaip ponai! Nei jie nusi-  
darbuoja, nei jie nusivaik-  
ščioja.

Ar turėjo ką Lapinas,  
niekas nežinojo...  
Nėra tikros laimės pa-  
sauli. Ne be reikalo sene-  
liai kalba, kad turi mirti  
kiekvienas, kurs gema...  
Mirė ir Lapienė, mirė pe-  
reitą žiemą, liko Lapinas  
našlys...

Nesėdi dabar Labinas  
namie... Kirkina senį žmo-  
nės, kaip moka.

Visi juokiasi, tik vienas  
senelis dabar juoktis pa-  
miršo, lyg ir nemokėjo.  
— Kada tu, dėduli, vesi?  
— klausia juokdarys.

Lapinas apsidairys, pa-  
mąstys, galvą pakrapš-  
tys.

— Dar, vaikeli, mergos  
sau neapsirinkau... Nera-  
dau tokios, kaip mano bu-  
vo...

Ir niekas nesupras, ar ji-  
sai juokiasi, ar tikrai kal-  
ba.

V. Krėvė.

